

ZESPÓŁ 2 - ROZRACHUNKI I ROSZCZENIA

Konta zespołu 2 - „Rozrachunki i roszczenia” służą do ewidencji księgowej wszelkich należności i zobowiązań krajowych i zagranicznych, rozliczeń oraz roszczeń danej Jednostki ZHP, dotyczących zarówno podstawowej działalności statutowej, statutowej pożytku publicznego i gospodarczej jak również zakładowej działalności socjalnej, postępowania likwidacyjnego a także do ewidencji księgowej odpisów aktualizacyjnych należności.

Do ewidencji księgowej rozrachunków z odbiorcami i dostawcami, rozrachunków publicznoprawnych, rozrachunków z pracownikami oraz pozostałych rozrachunków i roszczeń a także aktualizacji ich wartości służą następujące konta księgi głównej:

- konto 200 - „Rozrachunki z odbiorcami”,
- konto 201 - „Rozrachunki z dostawcami”,
- konto 221 - „Rozliczenie VAT naliczonego”,
- konto 222 - „Rozliczenie VAT należnego”,
- konto 223 - „VAT do rozliczenia z Urzędem Skarbowym”,
- konto 224 - „Rozrachunki wewnętrzne podatków w tym VAT”,
- konto 225 - „Rozliczenie VAT z Urzędem Skarbowym”,
- konto 226 - „Rozliczenie podatku dochodowego od osób prawnych z Urzędem Skarbowym”,
- konto 227 - „Rozliczenie podatku dochodowego od osób fizycznych z Urzędem Skarbowym”,
- konto 228 - „Rozrachunki z ZUS”,
- konto 229 - „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne”,
- konto 230 - „Rozrachunki z pracownikami z tytułu wynagrodzeń”,
- konto 231 - „Rozrachunki z pracownikami i wolontariuszami z tytułu zaliczek”,
- konto 232 - „Rozliczenie zaliczek na akcje i zadania zlecone”,
- konto 234 - „Pozostałe rozrachunki z pracownikami i wolontariuszami”,
- konto 240 - „Rozliczenie niedoborów i szkód”,
- konto 241 - „Rozliczenie nadwyżek”,
- konto 242 - „Długoterminowe pożyczki zewnętrzne”,
- konto 243 - „Krótkoterminowe pożyczki zewnętrzne”,
- konto 244 - „Roszczenia sporne”,
- konto 245 - „Rozrachunki wewnętrzne”,
- konto 247 - „Pozostałe rozrachunki długoterminowe”,
- konto 248 - „Pozostałe rozrachunki krótkoterminowe”,
- konto 249 - „Rozrachunki z tytułu pożyczek z „Z.F.Ś.S.”,
- konto 250 - „Odpisy aktualizacyjne rozrachunki”.

Ewidencją księgową na kontach rozrachunkowych objęte są w szczególności rozrachunki wynikające z tytułu:

- 1) bezspornych należności i zobowiązań ze sprzedaży produktów, usług i towarów oraz zakupu materiałów, towarów i usług,
- 2) udzielonych dostawcom lub otrzymanych od odbiorców, zaliczek na poczet przyszłych dostaw i usług,
- 3) należności i zobowiązań publicznoprawnych z tytułu podatków, opłat ubezpieczeń społecznych i innych obciążeń publicznoprawnych oraz ewentualnie dotacji,

- 4) wynagrodzeń za pracę pracowników i osób wykonujących pracę na podstawie umów cywilnoprawnych i innych wypłat oraz dokonywanych potrąceń w listach płac,
- 5) pozostałych rozliczeń z pracownikami i wolontariuszami,
- 6) niedoborów, szkód i nadwyżek w aktywach danej Jednostki ZHP,
- 7) należności i zobowiązań z tytułu sprzedaży i zakupu środków trwałych i środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, długoterminowych i krótkoterminowych aktywów finansowych i zobowiązań finansowych będących przedmiotem działalności poza operacyjnej (statutowej, pożytku publicznego i gospodarczej),
- 8) zaliczek przekazanych z tytułu zakupów środków trwałych i środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych oraz aktywów finansowych,
- 9) zobowiązań wekslowych oraz innych zobowiązań i należności dotyczących operacji finansowych,
- 10) należności i zobowiązań z tytułu udzielonych lub otrzymanych pożyczek od innych jednostek nie będących bankami,
- 11) zobowiązań z tytułu leasingu finansowego i operacyjnego,
- 12) należności i zobowiązań z tytułu rozrachunków z członkami ZHP w szczególności z tytułu należnych składek członkowskich i innych wypłat,
- 13) pozostałych należności,
- 14) należności i roszczeń spornych,
- 15) rozrachunków zakładowej działalności socjalnej w tym z tytułu udzielonych pożyczek,
- 16) odpisów aktualizacyjnych należności.

W ciągu roku obrotowego należności i zobowiązania wyrażone w złotych polskich ujmuje się w księgach rachunkowych według wartości nominalnej z dnia ich powstania, to jest w kwotach brutto (razem z podatkiem VAT).

Na dzień bilansowy należności i zobowiązania (w tym również z tytułu pożyczek) wykazuje się w kwocie wymagającej zapłaty.

Z tytułu opóźnienia w zapłacie kwot określonych fakturą:

- 1) wierzyciel może lub powinien naliczyć odsetki ustawowe, o ile zamierza ich dochodzić (jest to nie zawsze tylko uprawnienie, ale obowiązek),
- 2) dłużnik zobowiązany jest zaksięgować naliczone odsetki na dzień bilansowy; dłużnik w przypadku opóźnienia w zapłacie, jeżeli nie otrzymał od wierzyciela dokumentu określającego wysokość odsetek ustawowych ani też wyrażonej na piśmie rezygnacji z ich dochodzenia, zobowiązany jest sam do naliczenia odsetek i ujęcia ich w swoich księgach rachunkowych.

W przypadku należności lub zobowiązań wynikających z udzielanych lub otrzymanych pożyczek, zarówno udzielający jak i otrzymujący pożyczkę, zobowiązani są do powiększenia kwot rozrachunków o naliczone odsetki wynikające z umowy.

Na dzień bilansowy dokonuje się naliczenia odsetek od pożyczek nawet wtedy, gdy termin płatności jeszcze nie zapadł.

Nie rzadziej niż na dzień bilansowy wycenia się, wyrażone w walutach obcych, należności (w tym udzielone pożyczki) po kursie średnim ustalonym dla danej waluty obcej przez NBP na ten dzień.

Operacje sprzedaży skutkujące powstaniem należności Jednostki, wyrażone w walutach obcych, ujmuje się w księgach rachunkowych, na dzień ich przeprowadzenia, po średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez NBP na ten dzień, chyba że w zgłoszeniu celnym lub innym wiążącym Jednostkę dokumencie, ustalony został inny kurs.

Operacje zapłaty należności na rachunku bankowym, wyrażone w walutach obcych, ujmuje się w księgach rachunkowych, na dzień ich przeprowadzenia, po kursie kupna walut, stosowanym przez bank, z którego usług Jednostka korzysta.

Różnice kursowe od należności wyrażanych w walutach obcych powstałe, na dzień ich wyceny i przy zapłacie, zalicza się odpowiednio: ujemne do kosztów finansowych i dodatnie do przychodów finansowych; natomiast w uzasadnionych przypadkach odnosi się je do kosztu wykonania danego przedsięwzięcia działalności statutowej, statutowej pożytku publicznego albo kosztu wytworzenia produktów, usług lub ceny nabycia towarów a także do kosztu wytworzenia środków trwałych w budowie lub wartości niematerialnych i prawnych (odpowiednio na zwiększenie lub zmniejszenie tych kosztów).

Operacje zakupu, powodujące powstawanie zobowiązań w walutach obcych, ujmuje się w księgach rachunkowych, na dzień ich przeprowadzenia, pośrednim kursie ustalonym dla danej waluty obcej na ten dzień przez NBP, chyba że w zgłoszeniu celnym lub innym wiążącym Jednostkę dokumencie ustalony zostanie inny kurs.

Operacje gospodarcze, w walutach obcych, stanowiące uregulowania zobowiązań z rachunku bankowego ujmuje się, w księgach rachunkowych na dzień ich przeprowadzenia po kursie sprzedaży walut stosowanych przez bank, z którego usług Jednostka korzysta.

Różnice kursowe dotyczące zobowiązań wyrażonych w walutach obcych powstałe na dzień ich wyceny lub przy uregulowaniu zobowiązań w walutach obcych zalicza się odpowiednio do kosztów lub przychodów finansowych.

W uzasadnionych przypadkach różnice kursowe zalicza się do kosztów wytworzenia produktów lub usług, do ceny nabycia towarów a także do kosztów wytworzenia środków trwałych, środków trwałych w budowie lub wartości niematerialnych i prawnych.

Należności i zobowiązania podlegają obowiązkowi inwentaryzacji, to jest okresowemu sprawdzeniu stanu tych aktywów i pasywów drogą uzyskania, od kontrahentów, potwierdzenia ich wartości lub otrzymania informacji o innym ich stanie oraz ustalenia ewentualnych różnic.

Uzgodnienia sald rozrachunków powinny nastąpić w okresie ostatnich trzech miesięcy roku obrotowego i pierwszych 15 dni następnego roku obrotowego; natomiast stan wynikający z ksiąg rachunkowych nie może być ustalony po dniu bilansowym.

Nie podlegają uzgodnieniu należności wątpliwe, sporne, od pracowników, od kontrahentów którzy nie prowadzą ewidencji księgowej oraz dotyczące tytułów publicznoprawnych. Również niektóre zobowiązania wyłączone są z obowiązku uzgodnienia, a w szczególności: wobec pracowników, wobec kontrahentów którzy nie prowadzą ewidencji księgowej oraz dotyczące tytułów publicznoprawnych.

Korzystając z zasady istotności, kierownik Jednostki ZHP podejmuje, na wniosek Głównego Księgowego, każdorazowo decyzję w sprawie odstąpienia od uzgodnienia drobnych sald należności i zobowiązań, jeżeli wielkości takie nie są w stanie zaważyć na ocenę sytuacji majątkowej i finansowej Jednostki.

Również ze względu na nieistotny ujemny wpływ na sytuację majątkową i finansową Jednostki, biorąc przy tym pod uwagę oszczędność kosztów np. z tytułu opłat za rozmowy telefoniczne, opłat pocztowych, itp. należy spisywać drobne kwoty nierozliczonych należności i zobowiązań, chyba, że w przypadku zobowiązań kontrahent wyraził sprzeciw.

Salda kont zespołu „2” pozostają nie rozliczone od chwili powstania należności, roszczenia bądź zobowiązania do chwili ostatecznego ich wygaśnięcia na skutek: spłacenia, oddalenia, w wyniku postępowania wyjaśniającego (spornego), umorzenia lub przedawnienia.

Okresy, po których roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu określają przepisy Kodeksu cywilnego i Kodeksu pracy.

Kwoty przedawnionych lub umorzonych zobowiązań zalicza się do pozostałych przychodów operacyjnych, natomiast kwoty należności i roszczeń przedawnionych lub nieściągalnych powiększają pozostałe koszty operacyjne. W przypadku, gdy dotyczy to odsetek lub poży-

czek, to odpowiednie kwoty podlegają spisaniu w koszty finansowe lub zaliczeniu do przychodów finansowych.

KONTO 200 - „ROZRACHUNKI Z ODBIORCAMI”

Konto 200 - „Rozrachunki z odbiorcami” służy do ewidencji księgowej wszelkich bezspornych należności z tytułu sprzedaży produktów, usług, towarów i materiałów oraz przekazanych zaliczek przez odbiorców krajowych i zagranicznych z wyłączeniem własnych pracowników, emerytów i rencistów wraz z należnymi odsetkami ustawowymi, grzywnami i odszkodowaniami.

Po stronie Dt konta 200 - „Rozrachunki z odbiorcami” ujmuje się powstanie i zwiększenia wartości stanu należności od odbiorców krajowych i zagranicznych a w szczególności:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Ujęcie należności z tytułu sprzedaży:	
a) produktów	700
b) usług	700
c) usług odpłatnych działalności pożytku publicznego	720
d) towarów	740
e) materiałów	740
f) podatku VAT należnego od sprzedaży	222
2. Zwiększenie należności z tytułu sprzedaży produktów, usług, towarów i materiałów (wraz z VAT należnym) na podstawie faktury korygującej VAT)	odpowiednie konta zespołu 7 i równolegle konto 222
3. Ujęcie należności wynikających z tytułów egzekucyjnych (w wyniku zamiany roszczeń z powrotem na należności)	244
4. Zaliczenie należności do przychodów podlegających rozliczaniu w czasie (w tym: należności z tytułu odsetek, kar, grzywien, odszkodowań)	845
5. Ujęcie faktur VAT wystawionych dla przyszłych odbiorców z tytułu otrzymanej przedpłaty na rzecz dostawy wynikającej z umowy podlegającej zafakturowaniu	845 (222)
6. Ujęcie należności z tytułu kar, grzywien i odszkodowań umownych zaliczonych do bieżącego okresu sprawozdawczego i roku obrotowego	760
7. Naliczenie odsetek ustawowych od nieuregulowanych w terminie należności zaliczonych do bieżącego okresu sprawozdawczego i roku obrotowego	750

1	2
8. Ustalenie i rozliczenie dodatnich różnic kursowych:	
a) przy zapłacie należności przez odbiorcę zagranicznego w ciągu roku obrotowego	750 (410)
b) przy wycenie należności na dzień bilansowy	750 (410)

Po stronie Ct konta 200 - „Rozrachunki z odbiorcami” ujmuje się spłaty i zmniejszenia stanu należności a w szczególności:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Wpływy należności:	
a) gotówką do kasy	100, 101
b) na rachunek rozliczeniowy lub na inny rachunek bankowy	130, 131, 135, 136,
c) czekiem, wekslem	137
(jeżeli należność objęta była uprzednio aktualizacją - wystąpi zapis równoległy: Dt konto 250, Ct konto 760)	140
2. Powstanie roszczenia spornego dochodzonego od odbiorcy - skierowanie sprawy do Sądu (ewentualne dokonanie aktualizacji: Dt konto 761 (771), Ct konto 250)	244
3. Spisanie należności przedstawionych i umorzonych:	
a) gdy dokonano odpisu aktualizującego wartości należności - do kwoty tej aktualizacji	250
b) gdy nie dokonano aktualizacji - odpowiednio	761 lub 751
4. Ujęcie faktur VAT korygujących (zmniejszających przychody ze sprzedaży i stan należności)	odpowiednie konta zespołu 7, konto 845 i konto 222
5. Zmniejszenie ustalonych uprzednio należności z tytułu:	
a) kar, grzywien i odszkodowań umownych	760
b) odsetek za zwłokę od nieuregulowanych w terminie należności	750
6. Wyksięgowanie wierzytelności do sprzedaży w tym w ramach faktoringu	751
7. Wniesienie należności (wierzytelności) jako aportu do Spółki; księgowanie równoległe: Dt konto 030, Ct konto 750	751
8. Umorzenie należności w postępowaniu upadłościowym, ugodowym lub układowym, jeżeli nie dokonano uprzednio ich aktualizacji	761
9. Ustalenie i rozliczenie ujemnych różnic kursowych:	
a) przy zapłacie należności, w ciągu roku obrotowego	751 (410)
b) przy wycenie należności na dzień bilansowy	751 (410)

Ewidencja szczegółowa do konta 200, prowadzona w pomocniczej księdze rachunkowej (w zbiorze tworzącym pomocniczą księgę rachunkową), powinna zapewniać ustalenie należności i ewentualnie zobowiązań (z tytułu uzyskanych przedpłat) wg poszczególnych odbiorców krajowych i zagranicznych, a na dzień bilansowy pozwalać na wyodrębnienie należności długoterminowych i krótkoterminowych.

Saldo konta 200 występuje w zasadzie po stronie Dt i oznacza wartość stanu należności od odbiorców za sprzedane produkty, usługi, towary i materiały w złotych polskich i równoległe w walutach obcych (należności od odbiorców zagranicznych). W przypadku wystąpienia salda po stronie Ct, jego stan oznacza wysokość nadpłat (przedpłat) dokonanych przez odbiorców.

KONTO 201 - „ROZRACHUNKI Z DOSTAWCAMI”

Konto 201 - „Rozrachunki z dostawcami” służy do ewidencji księgowej wszelkich bezspornych zobowiązań wobec dostawców krajowych i zagranicznych z wyjątkiem własnych pracowników i emerytów, z tytułu zakupów materiałów, towarów i usług dla podstawowej działalności operacyjnej: statutowej, statutowej pożytku publicznego i gospodarczej z

uwzględnieniem także przekazanych przedpłat (zaliczek) oraz pobranych kaucji gwarancyjnych. Na koncie tym ujmuje się także odsetki ustawowe, kary grzywny i odszkodowania należne z tytułu dostaw.

Po stronie Dt konta 201 - „Rozrachunki z dostawcami” ujmuje się spłaty zobowiązań z tytułu zakupów materiałów, towarów i usług oraz zmniejszenia ich wartości a w szczególności:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Spłaty zobowiązań wobec dostawców krajowych i zagranicznych: a) gotówką lub przelewem b) wekslem własnym; oraz ujęcie dyskonta z weksla: Dt konto 751, Ct konta: 247, 248	odpowiednie konta zespołu 1 247, 248
2. Odpisanie zobowiązań przedawnionych: a) w sytuacji typowej b) w ramach postępowania upadłościowego, układowego lub ugodowego spowodowanego zdarzeniami losowymi	760 760
3. Odpisanie zobowiązań przedawnionych dotyczących odsetek	750
4. Ujęcie faktur VAT korygujących od dostawców (zmniejszających zobowiązania): a) w cenie zakupu netto b) w kwocie podatku VAT naliczonego	odpowiednie konta zespołu 3 lub 4 221 lub 409
5. Ustalenie i rozliczenie dodatnich różnic kursowych przy: a) spłacie zobowiązań wobec dostawcy zagranicznego w ciągu roku obrotowego b) wycenie zobowiązań na dzień bilansowy	750 (410) 750 (410)

Po stronie Ct konta 201 - „Rozrachunki z dostawcami krajowymi” ujmuje się powstanie zobowiązań z tytułu zakupów materiałów, towarów i usług podstawowej (bieżącej) działalności statutowej, statutowej pożytku publicznego i gospodarczej oraz zwiększeń ich wartości a w szczególności:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Ujęcie faktury VAT z tytułu zakupu materiałów, towarów i usług w wartości brutto - wraz z podatkiem VAT naliczonym	310, 330 (300), 221 (409), 401, 403

1	2
2. Ujęcie faktury korygującej VAT od dostawcy (zwiększenie zobowiązań) w cenie zakupu brutto - wraz z podatkiem VAT naliczonym	310, 330 (300), 221 (409), 401, 403
3. Naliczenie przez dostawców odsetek ustawowych za zwłokę w regulowaniu zobowiązań	751
4. Naliczenie przez dostawców kar grzywn i odszkodowań	761
5. Ustalenie i rozliczenie ujemnych różnic kursowych przy: a) rozliczeniu transakcji (zapłacie) w ciągu roku obrotowego	751 (410)

b) wycenie zobowiązań na dzień bilansowy

751 (410)

Ewidencja szczegółowa do konta 201, prowadzona w pomocniczych księgach rachunkowych (w zbiorach tworzących pomocnicze księgi rachunkowe), powinna pozwalać na wyodrębnienie zobowiązań według poszczególnych dostawców (wykonawców) krajowych i zagranicznych oraz uwzględniać podział zobowiązań na krótkoterminowe i długoterminowe.

Saldo konta 201, występujące głównie po stronie Ct, oznacza wartość stanu zobowiązań wobec dostawców krajowych i zagranicznych w złotych polskich i równoległe w danych walutach obcych (wobec dostawców zagranicznych); w wyjątkowych przypadkach (nadpłaty - przedpłaty), może wystąpić równoległe saldo po stronie Dt.

KONTO 221 - „ROZLICZENIE VAT NALICZONEGO”

Konto 221 - „Rozliczenie VAT naliczonego” służy do ewidencji księgowej podatku VAT naliczonego, wynikającego z faktur VAT wystawionych przez dostawców materiałów, towarów i usług oraz składników rzeczowych aktywów trwałych, jeżeli ich zakup służy wyłącznie sprzedaży opodatkowanej oraz gdy, w momencie otrzymania faktury VAT jest wiadome, że zakup dotyczy zarówno sprzedaży opodatkowanej jak i zwolnionej z podatku VAT oraz nie objętej opodatkowaniem.

W przypadku, gdy zakup służy wyłącznie sprzedaży zwolnionej z podatku VAT lub nie objętej opodatkowaniem, podatek ten obciąża bezpośrednio konta zespołu 0, 3, konto 409 albo konto 080 i nie podlega ewidencji księgowej na tym koncie.

Po stronie Dt konta 221 - „Rozliczenie VAT naliczonego” ujmuje się podatek VAT naliczony przy zakupach do ewentualnego odliczenia od VAT należnego:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Ujęcie, wg faktur VAT i faktur VAT korygujących, kwot podatku VAT naliczonego, dotyczącego zakupów służących wyłącznie sprzedaży opodatkowanej lub zakupów dotyczących zarówno sprzedaży opodatkowanej jak i zwolnionej z opodatkowania oraz nie objętej tym podatkiem (także VAT naliczonego wydzielonych jednostek organizacyjnych w Jednostce będącej osobą prawną)	201, 247, 248 (300) (224)
2. Naliczenie podatku VAT przy imporcie, wynikającego z dokumentu odprawy celnej SAD	225

Po stronie Ct konta 221 - „Rozliczenie VAT naliczonego” ujmuje się VAT wynikający z faktur korygujących oraz przeniesienie VAT do odliczenia:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Ujęcie kwot podatku VAT wynikających z faktur korygujących VAT, zmniejszających kwoty podatku naliczonego, dotyczącego zakupów	201, 247, 248 (300) (224)

<p>służących wyłącznie sprzedaży opodatkowanej bądź opodatkowanej i zwolnionej równocześnie oraz niepodlegającej opodatkowaniu (także VAT naliczonego wydzielonych jednostek organizacyjnych w Jednostce będącej osobą prawną)</p> <p>2. Okresowe (miesięczne) przeniesienie salda podatku VAT naliczonego do rozliczenia (odliczenia)</p>	223
--	-----

Ewidencja szczegółowa do konta 221 powinna być prowadzona w rejestrze(rach) zakupu wg przepisów o podatku VAT - stanowiących pomocnicze księgi rachunkowe.

Saldo Dt konta 221, wynikające z miesięcznych obrotów podlega, na koniec okresu sprawozdawczego (miesiąca), przeniesieniu na konto 223 - „VAT do rozliczenia”. Konto 221 nie powinno wykazywać salda na koniec okresu sprawozdawczego (miesiąca).

KONTO 222 - „ROZLICZENIE VAT NALEŻNEGO”

Konto 222 - „Rozliczenie VAT należnego” służy do ewidencji księgowej podatku VAT należnego ustalonego przy sprzedaży, a także od przychodów dotyczących:

- 1) przekazania rzeczowych składników aktywów oraz świadczeń usług własnych na cele reprezentacji i reklamy,
- 2) przekazania rzeczowych składników aktywów oraz świadczeń usług na rzecz członków lub pracowników,
- 3) nieodpłatnego przekazania rzeczowych składników aktywów oraz świadczeń usług na zewnątrz Jednostki (osoby prawnej), bez pobrania za nienależności,
- 4) zamiany materiałów, towarów, produktów i usług na materiały, towary i usługi,
- 5) otrzymania zaliczek, przedpłat i zadatków w wartości transakcji obligującej do wystawienia faktury VAT.

Podatek VAT należny, ujęty na tym koncie, nie stanowi jeszcze zobowiązania podatkowego.

Po stronie Dt konta 222 - „Rozliczenie VAT należnego” ujmuje się kwoty VAT wynikające z faktur korygujących oraz przeniesienie VAT należnego do rozliczenia:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Ujęcie faktur korygujących VAT zmniejszających podatek VAT należny a także VAT należny wydzielonych jednostek organizacyjnych w Jednostce będącej osobą prawną	200, 234, 247, 248 (224)
2. Okresowe (miesięczne) przeniesienie salda podatku VAT do rozliczenia za dany miesiąc	223

Po stronie Ct konta 222 - „Rozliczenie VAT należnego” ujmuje się kwoty VAT należnego za dany miesiąc wynikającego z faktur VAT i innych dokumentów:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Ujęcie podatku VAT należnego, wynikającego z faktur VAT, faktur korygujących (zwiększających naliczenia podatku) - określających podatek VAT należny od sprzedaży produktów, usług i towarów oraz pozostałej sprzedaży a także VAT należny wydzielonych jednostek organizacyjnych w Jednostce będącej osobą prawną	200, 234, 247, 248 (224)
2. Ujęcie podatku VAT należnego, ustalonego od sprzedaży detalicznej wynikającej z wydruków kas z pamięcią fiskalną (zestawień utar-	100

gów)	
3. Ujęcie podatku VAT należnego, wynikającego z faktur określających podatek VAT należny przy przekazywaniu składników aktywów oraz świadczeniu usług własnych na rzecz reprezentacji i reklamy	409
4. Ujęcie podatku VAT należnego od importu usług	409
5. Ujęcie podatku VAT należnego, wynikającego z faktur określających podatek VAT należny z tytułu nieodpłatnego przekazania rzeczowych składników aktywów oraz świadczenia usług na zewnątrz podmiotu, bez pobrania za nienależności (darowizn), w tym na rzecz członków i pracowników	761

Ewidencja szczegółowa do konta 222 powinna być prowadzona w rejestrze (rach) sprzedaży, stanowiących pomocnicze księgi rachunkowe, w/g przepisów o podatku VAT.

Saldo Ct konta 222, wynikające z miesięcznych obrotów, podlega przeniesieniu, na koniec okresu sprawozdawczego (miesiąca), na konto 223 - „Podatek VAT do rozliczenia”.

Konto 222 nie powinno wykazywać salda na koniec okresu sprawozdawczego (miesiąca).

KONTO 223 - „VAT DO ROZLICZENIA Z URZĘDEM SKARBOWYM”

Konto 223 - „VAT do rozliczenia z Urzędem Skarbowym” służy do ewidencji księgowej przeniesienia do rozliczenia podatku VAT:

- należnego, zarachowanego w danym miesiącu - z konta 222,
- naliczonego w ciągu miesiąca - z konta 221,

oraz do ustalenia zobowiązania za dany miesiąc z tytułu podatku VAT wobec Urzędu Skarbowego lub należności (podatku VAT do zwrotu) z Urzędu Skarbowego.

Ustalona kwota zobowiązania lub należności wobec (od) Urzędu Skarbowego z tytułu podatku VAT, za dany miesiąc, podlega przeniesieniu na konto 225 - „Rozliczenie VAT z Urzędem Skarbowym”.

Po stronie Dt konta 223 - „VAT do rozliczenia z Urzędem Skarbowym” ujmuje się następujące operacje związane z rozliczeniem podatku VAT za dany miesiąc:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Przeniesienie podatku VAT naliczonego do rozliczenia za dany miesiąc	221
1	2
2. Przeniesienie podatku VAT do rozliczenia z Urzędem Skarbowym - ustalenie kwoty zobowiązania wobec Urzędu Skarbowego za dany miesiąc	225

Po stronie Ct konta 223 - „VAT do rozliczenia z Urzędem Skarbowym” ujmuje się następujące operacje związane z rozliczeniem podatku VAT za dany miesiąc:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Przeniesienie podatku VAT należnego do rozliczenia za dany mie-	222

siąc	
2. Przeniesienie podatku VAT naliczonego w części niepodlegającej odliczeniu od VAT należnego - w koszty działalności	409, 080
3. Przeniesienie podatku VAT do rozliczenia z Urzędem Skarbowym - ustalenie należności (kwoty do zwrotu) od Urzędu Skarbowego za dany miesiąc	225

Konto 223 może wykazywać, na koniec danego okresu sprawozdawczego (miesiąca), wyłącznie saldo Dt które oznacza podatek VAT naliczony do odliczenia w następnym lub następnych okresach sprawozdawczych (miesiącach) od podatku VAT należnego.

KONTO 224 - „ROZRACHUNKI WEWNĘTRZNE PODATKÓW W TYM VAT”

Konto 224 - „Rozrachunki wewnętrzne podatków w tym VAT” służy do ewidencji księgowej comiesięcznych rozliczeń Jednostki będącej osobą prawną z jednostkami organizacyjnymi funkcjonującymi na zasadzie rozrachunku gospodarczego – samobilansującymi – nie posiadającymi osobowości prawnej z tytułu:

- 1) podatku dochodowego od osób prawnych,
- 2) podatku VAT.

których rozliczenie należy do obowiązków Jednostki posiadającej osobowość prawną.

Po stronie Dt konta 224 - „Rozrachunki wewnętrzne podatków w tym VAT” ujmuje się w szczególności:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Zarachowanie od jednostek nieposiadających osobowości prawnej celem zbiorczego rozliczenia, za okres sprawozdawczy (miesiąc) lub rok obrotowy - odpowiednio:	
a) podatku dochodowego od osób prawnych	226
b) VAT należnego	222
2. Zarachowanie ustalonych zobowiązań Jednostki będącej osobą prawną wobec jednostek nie posiadających osobowości prawnej ¹⁾ za okres sprawozdawczy (miesiąc) z tytułu nadwyżki VAT naliczonego nad należnym do rozliczenia a Urzędem Skarbowym	245

Po stronie Ct konta 224 - „Rozrachunki wewnętrzne podatków w tym VAT” ujmuje się w szczególności:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Zarachowanie przez Jednostkę będącą osobą prawną, celem zbiorczego rozliczenia, za okres sprawozdawczy (miesiąc) lub rok obrotowy - odpowiednio VAT naliczonego jednostek nie posiadających osobowości prawnej	221

¹⁾ W jednostkach ZHP nieposiadających osobowości prawnej wystąpią, na kontach 224 i 245 księgowania odwrotne:
a) podatku dochodowego od osób prawnych w korespondencji z kontem 870,
b) podatku VAT w korespondencji z kontem 223.

2. Zarachowanie ustalonych należności Jednostki będącej osobą prawną od jednostek nieposiadających osobowości prawnej naliczonych, za okres sprawozdawczy (miesiąc) lub rok obrotowy - odpowiednio:	
a) podatku dochodowego od osób prawnych	245
b) nadwyżek VAT należnego nad naliczonym - do rozliczenia z Urzędem Skarbowym	245

Ewidencja szczegółowa do konta 224, prowadzona w pomocniczej księdze rachunkowej (w zbiorze tworzącym pomocniczą księgę rachunkową), powinna zapewnić wyodrębnienie rozliczenia Jednostki posiadającej osobowość prawną z poszczególnymi jednostkami nie posiadającymi osobowości prawnej według rodzajów podatków.

Salda konta 224, występujące po stronie Dt i równocześnie po stronie Ct, podlega przeniesieniu - w celu rozliczenia Jednostki posiadającej osobowość prawną z poszczególnymi jednostkami nie posiadającymi osobowości prawnej, na konto 245 - „Rozrachunki wewnętrzne”.

KONTO 225 - „ROZLICZENIE VAT Z URZĘDEM SKARBOWYM”

Konto 225 - „Rozliczenie VAT z Urzędem Skarbowym” służy do ewidencji księgowej ostatecznego rozliczenia Jednostki ZHP z Urzędem Skarbowym.

Po stronie Dt konta 225 - „Rozliczenie VAT z Urzędem Skarbowym” ujmuje się należność od Urzędu Skarbowego z tytułu VAT do zwrotu oraz spłaty zobowiązań z tytułu VAT wobec Urzędu Skarbowego a w szczególności:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Ujęcie miesięcznego ustalenia kwoty podatku VAT do zwrotu z Urzędu Skarbowego	223
2. Ujęcie podatku VAT do zwrotu z Urzędu Skarbowego za lata poprzednie	760 (750) ewentualnie 820
3. Spłaty zobowiązań z tytułu VAT wobec Urzędu Skarbowego	100, 130, 136
4. Ujęcie należności z tytułu nadpłat w podatku VAT	konta zespołu 2 konto 409

Po stronie Ct konta 225 - „Rozliczenie VAT z Urzędem Skarbowym” ujmuje się zobowiązania wobec Urzędu Skarbowego oraz wpłaty należności od Urzędu Skarbowego z tytułu VAT a w szczególności:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Okresowe (miesięczne) przeniesienie kwoty podatku VAT do rozliczenia z Urzędem Skarbowym (zobowiązania wobec Urzędu)	223
2. Naliczenie sankcji z tytułu podatku VAT	761
3. Zarachowanie odsetek sanacyjnych za zwłokę od zobowiązań wynikających z Ordynacji podatkowej	751

4. Naliczenie podatku VAT przy imporcie nie podlegającego rozliczeniu	010, 080, 310, 330 (300), 409
---	----------------------------------

Ewidencja szczegółowa do konta 225, prowadzona w pomocniczej księdze rachunkowej (w zbiorze tworzącym pomocniczą księgę rachunkową), powinna zapewniać możliwość ustalenia stanu zobowiązań lub należności z tytułu podatku VAT wobec (od) Urzędu Skarbowego.

Konto 225 może wykazywać równoległe dwa salda. Saldo Dt oznacza stan należności a saldo Ct stan zobowiązań z tytułu podatku VAT od (wobec) Urzędu Skarbowego.

KONTO 226 - „ROZLICZENIA PODATKU DOCHODOWEGO OD OSÓB PRAWNYCH Z URZĘDEM SKARBOWYM”

Konto 226 - „Rozliczenia podatku dochodowego od osób prawnych z Urzędem Skarbowym” służy do ewidencji księgowej rozliczeń Jednostki ZHP z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, z właściwym miejscowo Urzędem Skarbowym.

Po stronie Dt konta 226 - „Rozliczenia podatku dochodowego od osób prawnych z Urzędem Skarbowym” ujmują się głównie naliczenia podatku oraz spłaty zobowiązań z tego tytułu a w szczególności:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Spłaty zobowiązań Jednostki ZHP z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	100, 130, 135, 136
2. Ujęcie należności z tytułu nadpłat w podatku dochodowym od osób prawnych	870

Po stronie Ct konta 226 - „Rozliczenia podatku dochodowego od osób prawnych z Urzędem Skarbowym” ujmują się zobowiązania Jednostki ZHP wobec Urzędu Skarbowego oraz ewentualne wpływy należności z tego tytułu a w szczególności:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Naliczenie zobowiązań z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych według obowiązującej deklaracji	870
2. Zarachowanie odsetek sanacyjnych za zwłokę od zobowiązań wynikających z Ordynacji podatkowej z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	751
3. Ujęcie zwrotów nadpłat z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	130

Ewidencja szczegółowa do konta 226, prowadzona w pomocniczej księdze rachunkowej (w zbiorze tworzącym pomocniczą księgę rachunkową), powinna zapewniać możliwość ustalenia stanu zobowiązań lub należności, z tytułu rozliczeń podatku dochodowego od osób prawnych, wobec (od) Urzędu Skarbowego.

Konto 226 powinno wykazywać saldo Ct które oznacza stan zobowiązań z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych wobec Urzędu Skarbowego.

KONTO 227 - „ROZLICZENIA PODATKU DOCHODOWEGO OD OSÓB FIZYCZNYCH”

Konto 227 - „Rozliczenia podatku dochodowego od osób fizycznych” służy do ewidencji księgowej rozliczeń Jednostki ZHP z Urzędem Skarbowym z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych.

Po stronie Dt konta 227 - „Rozliczenia podatku dochodowego od osób fizycznych” ujmuje się głównie należności od (wobec) Urzędu Skarbowego oraz spłaty zobowiązań z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych a w szczególności:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Spłaty zobowiązań wobec Urzędu Skarbowego z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych	100, 130, 135, 136 odpowiednie konta zespołu 2
2. Ujęcie należności z tytułu nadpłat w podatku dochodowym od osób fizycznych	

Po stronie Ct konta 227 - „Rozliczenia podatku dochodowego od osób fizycznych” ujmuje się zobowiązania wobec Urzędu Skarbowego oraz spłaty należności a w szczególności:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Naliczenie podatku dochodowego od osób fizycznych według list płac i rachunków	230, 240, 820 751
2. Zarachowanie odsetek sanacyjnych za zwłokę od zobowiązań wynikających z Ordynacji podatkowej z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych	

Ewidencja szczegółowa do konta 227, prowadzona w pomocniczej księdze rachunkowej (w zbiorze tworzącym pomocniczą księgę rachunkową), powinna zapewniać możliwość ustalenia stanu zobowiązań lub należności z tytułu rozliczeń podatku dochodowego od osób fizycznych wobec (od) Urzędu Skarbowego z którym rozrachunki te są dokonywane.

Ewidencja szczegółowa do konta 227 powinna równocześnie wyodrębniać:

227 - 01 - Podatek dochodowy od osób fizycznych - pracowników etatowych do rozliczenia z Urzędem Skarbowym,

227 - 02 - Podatek dochodowy od osób fizycznych - z umów cywilnoprawnych do rozliczenia z Urzędem Skarbowym.

Konto 227 powinno wykazywać saldo Ct które oznacza stan zobowiązań z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych wobec Urzędu Skarbowego.

KONTO 228 - „ROZRACHUNKI Z ZUS”

Konto 228 - „Rozrachunki z ZUS” służy do ewidencji księgowej wszelkich rozrachunków Jednostki ZHP z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych z tytułu składek ZUS, opłat na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz świadczeń z ZUS.

Po stronie Dt konta 228 - „Rozrachunki z ZUS” ujmuje się głównie należności Jednostki ZHP od ZUS oraz spłaty zobowiązań wobec ZUS a w szczególności:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Spłaty zobowiązań z tytułu składek ZUS	100, 130, 135, 136 230
2. Naliczenie, w listach płac, zasiłków i innych świadczeń płaconych w imieniu ZUS	

Po stronie Ct konta 228 - „Rozrachunki z ZUS” ujmuje się zobowiązania wobec ZUS oraz spłaty należności od ZUS a w szczególności:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Naliczenie składek ZUS obciążających pracowników (potrąconych w listach płac)	230
2. Naliczenie zobowiązań z tytułu składek ZUS, odpisu na fundusz pracy oraz na fundusz gwarantowanych świadczeń pracowniczych (obciążających pracodawcę)	406
3. Naliczenie składek na ubezpieczenie zdrowotne	226
4. Zarachowanie odsetek sanacyjnych za zwłokę od zobowiązań wobec ZUS	751

Ewidencja szczegółowa do konta 228, prowadzona w pomocniczej księdze rachunkowej (w zbiorze tworzącym pomocniczą księgę rachunkową), powinna zapewniać możliwość ustalenia stanu zobowiązań lub należności z tytułu rozrachunków z ZUS.

Konto 228 może wykazywać równoległe dwa salda. Saldo Dt oznacza stan należności, a saldo Ct - stan zobowiązań z różnych tytułów rozrachunków z ZUS.

KONTO 229 - „POZOSTAŁE ROZRACHUNKI PUBLICZNOPRAWNE”

Konto 229 - „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne” służy do ewidencji księgowej wszelkich innych rozrachunków Jednostki ZHP z budżetem Państwa i budżetami samorządów terytorialnych (z wyjątkiem rozrachunków podlegających ewidencji księgowej na kontach: 225 - 228), to jest rozrachunków w szczególności z tytułu podatku od nieruchomości, podatku od środków transportu, podatków i opłat terenowych, podatków i opłat lokalnych, opłat od czynności cywilnoprawnych i opłat skarbowych, a także do ewidencji księgowej rozrachunków z tytułu cel i innych obciążeń granicznych, do których stosuje się przepisy o zobowiązaniach podatkowych. Konto to służy także do ewidencji księgowej dotacji i świadczeń budżetowych z funduszy celowych.

Po stronie Dt konta 229 - „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne” ujmuje się głównie należności od urzędów skarbowych i terenowych oraz spłaty zobowiązań z tytułu pozostałych rozrachunków publicznoprawnych a w szczególności:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Spłaty zobowiązań z tytułu pozostałych podatków, opłat i cel wobec urzędów skarbowych i terenowych oraz Urzędu Celnego	100, 130, 135, 136
2. Ujęcie należności z tytułu nadpłat w pozostałych podatkach i opłatach	konta zespołu 2 konto 409
3. Ujęcie należności z tytułu zwrotu cła przy eksporcie	701, 741
4. Ujęcie (zarachowanie) należnych dotacji budżetowych - odpowiednio	710, 720, 730, 760 (845)

Po stronie Ct konta 229 - „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne” ujmuje się zobowiązania wobec urzędów skarbowych i terenowych oraz spłaty należności z tytułu pozostałych rozrachunków publicznoprawnych a w szczególności:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Naliczenie podatków: od nieruchomości, od środków transportowych i opłat lokalnych	409
2. Zarachowanie odsetek sankcyjnych za zwłokę w regulowaniu zobowiązań z tytułu pozostałych podatków i opłat	751
3. Naliczenie opłat z tytułu korzystania ze środowiska	409
4. Naliczenia opłat od umów cywilnoprawnych i opłat skarbowych obciążających koszty bieżącego okresu	409
5. Naliczenie cła podatku akcyzowego przy imporcie składników aktywów, podatku VAT przy imporcie nie podlegającego rozliczeniu oraz opłat manipulacyjnych	010, 080, 300, 310, 330
6. Ujęcie wpłat dotacji budżetowych	130
7. Ujęcie naliczenia zobowiązań z tytułu opłat na PFRON	409

Ewidencja szczegółowa do konta 229, prowadzona w pomocniczej księdze rachunkowej (w zbiorze tworzącym pomocniczą księgę rachunkową), powinna zapewniać możliwość ustalenia stanu zobowiązań lub należności z poszczególnych tytułów pozostałych rozrachunków publicznoprawnych według urzędów i instytucji z którymi rozrachunki te są dokonywane.

Do konta 229 powinno się prowadzić ewidencję szczegółową według następujących tytułów rozliczeń:

- 229 - 01 - Podatek akcyzowy do rozliczenia z Urzędem Skarbowym,
- 229 - 02 - Podatek od nieruchomości,
- 229 - 03 - Podatek od środków transportu,
- 229 - 04 - Opłata od umów cywilnoprawnych,
- 229 - 05 - Opłata skarbową,
- 229 - 06 - Podatki i opłaty lokalne,
- 229 - 07 - Rozrachunki z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (wg tytułów),
- 229 - 08 - Rozrachunki z Urzędem Celnym (wg tytułów),
- 229 - 09 - Rozrachunki należnych dotacji budżetowych (wg tytułów).

Konto 229 może wykazywać równoległe dwa salda. Saldo Dt oznacza stan należności, a saldo Ct - stan zobowiązań z różnych tytułów rozrachunków publicznoprawnych.

KONTO 230 - „ROZRACHUNKI Z PRACOWNIKAMI Z TYTUŁU WYNAGRODZEŃ”

Konto 230 - „Rozrachunki z pracownikami z tytułu wynagrodzeń” służy do ewidencji księgowej rozrachunków z tytułu wynagrodzeń za pracę, należnych w środkach pieniężnych lub naturze, pracownikom wykonującym pracę na podstawie umowy o pracę oraz pracownikom i innym osobom z tytułu pracy nakładczej, umowy zlecenia, umowy o dzieło, umowy agencyjnej, itp. potrąceń z wynagrodzeń brutto podatku dochodowego od osób fizycznych, składek ZUS, zaliczek i innych oraz wypłat kwot wynagrodzeń netto.

Po stronie Dt konta 230 - „Rozrachunki z pracownikami z tytułu wynagrodzeń” ujmują się potrącenia z wynagrodzeń i wypłaty wynagrodzeń netto a w szczególności:

Wyszczególnienie i treść	Konto
--------------------------	-------

zdarzeń (operacji) gospodarczych	przeciwstawne
1	2
1. Wypłaty (przelewy) wynagrodzeń i zaliczek na poczet wynagrodzeń, a także zasiłków i świadczeń wypłaconych z upoważnienia ZUS	100, 130, 136
2. Potrącenia na liście wynagrodzeń:	
a) zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych	227
b) składek ZUS i pozostałych odpisów	228
c) należności z tytułu niedoborów i szkód uznanych przez pracowników materialnie odpowiedzialnych	240
d) należności za usługi zakładowej działalności socjalnej	247, 248
e) należności osób fizycznych i prawnych np. składek związków zawodowych, składek ubezpieczeniowych opłaconych przez pracowników	247, 248
f) spłat rat pożyczek z Z.F.Ś.S.	249
3. Wypłaty (przelewy), zaliczanych do wynagrodzeń i ujętych w liście płac, ekwiwalentów za zużycie własnych narzędzi, za użytkowanie własnej odzieży roboczej, za środki higieny osobistej, a także odpraw pośmiertnych, odszkodowań powypadkowych, itp.	100, 130, 136
4. Odpisanie przedawnionych zobowiązań z tytułu wynagrodzeń pracowniczych lub wypłat zaliczonych do wynagrodzeń	760

Po stronie Ct konta 230 - „Rozrachunki z pracownikami z tytułu wynagrodzeń” ujmuje się naliczone zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń oraz innych wypłat zaliczanych do wynagrodzeń a w szczególności:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Naliczenie, według listy płac, wynagrodzeń brutto obciążających koszty podstawowej działalności statutowej, pożytku publicznego lub gospodarczej wg umów o pracę i umów cywilnoprawnych: o dzieło, zlecenia, agencyjnych, itd.	405

1	2
2. Naliczenie wynagrodzeń obciążających koszty realizacji środków trwałych w budowie lub zakładowej działalności socjalnej - odpowiednio	080, 850
3. Ujęcie w listach płac ekwiwalentów za użytkowanie własnej odzieży roboczej za środki higieny osobistej itp. świadczenia nie zaliczane do wynagrodzeń	406
4. Ujęcie, w listach płac, zarachowanych odszkodowań powypadkowych, odpraw pośmiertnych itp.	410, 761
5. Ujęcie, w listach płac, zasiłków i świadczeń wypłaconych z upoważnienia ZUS	228
6. Spisanie należności przedawnionych z tytułu nadpłaconych wynagrodzeń pracowniczych lub innych wypłat zaliczanych do wynagrodzeń	761

Ewidencja szczegółowa do konta 230, prowadzona w pomocniczej księdze rachunkowej (w zbiorze tworzącym pomocniczą księgę rachunkową), powinna zapewnić rozliczenie wynagrodzeń z podziałem na poszczególne ich rodzaje, np. wynagrodzeń z umów o pracę, umów cywilnoprawnych, honorariów i inne. Równocześnie ewidencja ta prowadzona na imiennych kartach wynagrodzeń każdego pracownika, powinna stanowić podstawę do:

- obliczenia podatku dochodowego od osób fizycznych,
- obliczenia składek ZUS obciążających pracownika i pracodawcę i innych świadczeń na rzecz ZUS,
- wymiaru ustawowo przysługujących zasiłków, emerytur i rent,
- obliczenia wynagrodzeń za czas nieobecności w pracy np. urlop,
- wymiaru innych świadczeń zależnych od wysokości wynagrodzeń.

Ewidencja szczegółowa, prowadzona imiennie dla każdego pracownika, powinna umożliwić także ustalenie rodzajów i wielkości składników wynagrodzeń oraz rodzajów i kwot potrąceń.

Konto 230 wykazuje, w zasadzie, saldo Ct które oznacza stan zobowiązań z tytułu wynagrodzeń wobec pracowników (w tym także wynagrodzeń nie podjętych); może jednak wykazywać także saldo Dt, w przypadku np. wypłat pracownikom zaliczek na poczet wynagrodzeń przeniesionych na to konto do rozliczenia, lecz nie rozliczonych.

KONTO 231 - „ROZRACHUNKI Z PRACOWNIKAMI I WOLONTARIUSZAMI Z TYTUŁU ZALICZEK”

Konto 231 - „Rozrachunki z pracownikami i wolontariuszami z tytułu zaliczek” służy do ewidencji księgowej rozrachunków z pracownikami i wolontariuszami z tytułu wypłaconych im zaliczek do rozliczenia - związanych z prowadzoną przez Jednostkę ZHP działalnością - z wyjątkiem zaliczek ujmowanych na kontach 230 i 232.

Po stronie Dt konta 231 - „Rozrachunki z pracownikami i wolontariuszami z tytułu zaliczek” ujmuje się wypłaty pracownikom zaliczek na potrzeby związane z prowadzoną przez Jednostkę ZHP działalnością:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Wypłaty (przelewy) zaliczek do rozliczenia dla pracowników i ewentualnie innych osób, np. wolontariuszy na potrzeby związane z działalnością Jednostki ZHP	100, 130, 136

Po stronie Ct konta 231 - „Rozrachunki z pracownikami i wolontariuszami z tytułu zaliczek” ujmuje się w szczególności rozliczenie, pobranych uprzednio, zaliczek:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Rozliczenie pobranych uprzednio przez pracowników i wolontariuszy zaliczek, według przedstawionych dokumentów, z tytułu:	
a) kosztów podróży służbowych	407, 080, 850
b) zakupów składników aktywów lub usług	odpowiednie konta zespołów 0, 3, 4, 8
c) VAT naliczonego w kosztach podróży służbowej lub zakupu aktywów podlegającego odliczeniu	221
d) VAT naliczonego w kosztach podróży służbowej lub zakupach aktywów nie podlegającego odliczeniu	409, 080, 850
e) uregulowania zobowiązań Jednostki ZHP wobec dostawców	201, 247, 248

Ewidencja szczegółowa do konta 231, prowadzona w pomocniczej księdze rachunkowej (w zbiorze tworzącym pomocniczą księgę rachunkową), powinna zapewnić poprawne rozlicze-

nie wypłaconych zaliczek według poszczególnych pracowników i ewentualnie innych osób, np. wolontariuszy.

Konto 231 powinno wykazywać, w zasadzie, saldo Dt które oznacza stan należności z tytułu wypłaconych pracownikom i wolontariuszom zaliczek - do rozliczenia. Występujące sporadycznie saldo Ct oznacza zobowiązania wobec pracowników z tytułu poniesionych przez nich większych, w stosunku do otrzymanych zaliczek - wydatków.

KONTO 232 - „ROZLICZENIA ZALICZEK NA AKCJE I ZADANIA ZLECONE”

Konto 232 - „Rozliczenia zaliczek na akcje i zadania zlecone” służy do ewidencji księgowej rozrachunków z pracownikami i innymi upoważnionymi osobami, w tym wolontariuszami z tytułu wypłaconych im zaliczek na zakupy materiałów i usług przeznaczonych do realizacji zadań zleconych (obozów, zimowisk i innych akcji) oraz ich rozliczenia.

Po stronie Dt konta 232 - „Rozliczenia zaliczek na akcje i zadania zlecone” ujmuje się w szczególności wypłaty zaliczek:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Wypłaty zaliczek na zakupy materiałów i usług przeznaczonych na realizację zadań zleconych i akcji: obozów, zimowisk i innych akcji	100, 101

Po stronie Ct konta 232 - „Rozliczenia zaliczek na akcje i zadania zlecone” ujmuje się w szczególności rozliczenia i zwroty zaliczek:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Rozliczenia, na podstawie przedstawionych dowodów księgowych, zaliczek z pracownikami i innymi osobami, np. wolontariuszami z tytułu zakupionych materiałów i usług	odpowiednie konta zespołu 3 i 4

1	2
2. Zwroty niewykorzystanych zaliczek do kasy Jednostki ZHP	100, 101

Ewidencja szczegółowa do konta 232, prowadzona w pomocniczej księdze rachunkowej (w zbiorze tworzącym pomocniczą księgę rachunkową), powinna zapewnić rozliczenie zaliczek z poszczególnymi pracownikami i innymi osobami, np. wolontariuszami upoważnionymi do dokonywania zakupów materiałów i usług na rzecz realizacji zadań zleconych i innych akcji.

Konto 232 wykazuje, w zasadzie, saldo Dt które oznacza stan należności z tytułu wypłaconych pracownikom i innym osobom, np. wolontariuszom zaliczek na zakupy materiałów i usług dotyczących realizacji zadań zleconych i innych akcji.

KONTO 234 - „POZOSTAŁE ROZRACHUNKI Z PRACOWNIKAMI I WOLONTARIUSZAMI”

Konto 234 - „Pozostałe rozrachunki z pracownikami i wolontariuszami” służy do ewidencji księgowej wszelkich bezspornych rozrachunków z pracownikami i wolontariuszami (również z emerytami i rencistami), z wyjątkiem rozrachunków z tytułu:

– wynagrodzeń (ewidencjonowanych na koncie 230),

- zaliczek wypłacanych dla pracowników (ewidencjonowanych na kontach: 231, 232),
- niedoborów, szkód i nadwyżek (ewidencjonowanych na kontach: 240, 241),
- pożyczek udzielonych z Z.F.Ś.S. (ewidencjonowanych na koncie 249).

Na koncie 234 ujmuje się rozrachunki z pracownikami i wolontariuszami w szczególności z tytułu:

- sprzedaży pracownikom, wolontariuszom, emerytom i rencistom składników aktywów trwałych i obrotowych oraz usług,
- świadczeń odpłatnych np. czynszów, zwrotów opłat za rozmowy telefoniczne z aparatów służbowych itp.

Po stronie Dt konta 234 - „Pozostałe rozrachunki z pracownikami i wolontariuszami” ujmuje się w szczególności następujące operacje:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Spłaty zobowiązań wobec pracowników (emerytów i rencistów) i wolontariuszy	100, 101
2. Ujęcie, według faktur VAT (list) wystawionych dla pracowników, emerytów, rencistów i wolontariuszy za sprzedane składniki aktywów lub świadczone odpłatnie usługi:	
a) w cenie sprzedaży netto	700, 740, 760
b) w kwocie VAT należnego	222
3. Odpisanie zobowiązań, wobec pracowników i wolontariuszy, przedawnionych lub umorzonych	760
4. Ujęcie do rozliczenia należności stanowiących roszczenia z tytułu niedoborów i szkód uznanych przez pracowników materialnie odpowiedzialnych i wolontariuszy	240
5. Ujęcie roszczeń spornych z tytułu niedoborów i szkód zasądzonych na rzecz Jednostki ZHP (roszczeń powiększonych o zasądzone koszty postępowania oraz odsetki za zwłokę)	244
6. Ujęcie dodatknych różnic kursowych ustalonych przy wypłacie zaliczek w walutach obcych i rozliczeniu kosztów zagranicznej podróży służbowej lub na dzień bilansowy	750 (410)

Po stronie Ct konta 234 - „Pozostałe rozrachunki z pracownikami i wolontariuszami” ujmuje się w szczególności następujące operacje:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Wpłaty do kasy przez pracowników (emerytów, rencistów i wolontariuszy) należności Jednostki ZHP	100
2. Skierowanie do Sądu roszczeń wobec pracowników (emerytów, rencistów i wolontariuszy)	244
3. Odpisanie bezspornych należności przedawnionych i umorzonych:	
a) jeżeli dokonano uprzednio ich aktualizacji	250
b) jeżeli nie dokonano uprzednio ich aktualizacji	761 (751)
4. Ujęcie faktur korygujących (zmniejszających należność) za sprzedane pracownikom (emerytom, rencistom i wolontariuszom) składniki aktywów lub usługi w:	
a) cenie sprzedaży netto	700, 740, 760
b) kwocie VAT należnego	222

6. Ujęcie ujemnych różnic kursowych ustalonych przy wypłacie zaliczek w walutach obcych i rozliczeniu kosztów zagranicznej podróży służbowej lub na dzień bilansowy	751 (410, 080, 850)
---	---------------------

Ewidencja szczegółowa do konta 234, prowadzona w pomocniczej księdze rachunkowej (w zbiorze tworzącym pomocniczą księgę rachunkową), powinna zapewnić możliwość ustalenia kwot należności i zobowiązań w odniesieniu do każdego pracownika (emeryta, rencisty i wolontariusza) oraz według tytułów rozliczeń.

Konto 234 może wykazywać dwa salda. Saldo Dt oznacza stan należności, a saldo Ct stan zobowiązań od (wobec) pracowników, emerytów, rencistów i wolontariuszy.

KONTO 240 - „ROZLICZENIE NIEDOBORÓW I SZKÓD”

Konto 240 - „Rozliczenie niedoborów i szkód” służy do ewidencji księgowej i rozliczenia niedoborów i szkód w rzeczowych i pieniężnych składnikach aktywów trwałych i obrotowych Jednostki ZHP będących Jej własnością lub własnością innych podmiotów (jeżeli mienie to oddane zostało na przechowanie, do użytkowania lub do przerobu).

Konto 240 służy również do ewidencji księgowej ustalenia roszczeń z tego tytułu od osób odpowiedzialnych za powierzone im mienie.

Na koncie 240 nie ujmuje się i nie rozlicza:

- niedoborów i szkód ujawnionych przy odbiorze dostaw składników aktywów, rozliczanych bezpośrednio z dostawcami,
- niedoborów i szkód z których roszczeniami wystąpiono do firm ubezpieczeniowych,
- niedoborów i szkód powstałych w składnikach aktywów przekazanych innej Jednostce na przechowanie, do użytkowania lub przerobu.

Po stronie Dt konta 240 - „Rozliczenie niedoborów i szkód” ujmuje się w szczególności następujące operacje:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Stwierdzenie niedoborów i szkód w składnikach aktywów trwałych i obrotowych: a) gotówki w kasie b) materiałów, towarów i produktów c) środków trwałych d) środków trwałych w budowie	100, 101 310, 330, 600 010 080
2. Ujęcie różnicy pomiędzy sumą roszczenia, a sumą niedoboru obliczonego w wartości netto środka trwałego lub w aktualnej cenie zakupu pozostałych rzeczowych składników aktywów	760 lub 845
3. Ujęcie niedoborów i szkód w obcych składnikach aktywów znajdujących się na przechowaniu, w użytkowaniu lub w przerobie Jednostki ZHP	200, 201, 247, 248 (300)

Po stronie Ct konta 240 - „Rozliczenie niedoborów i szkód” ujmuje się w szczególności następujące operacje:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Rozliczenie stwierdzonych niedoborów i szkód niezawinionych: a) mieszczących się w granicach norm lub wynikających z błędów ewidencji, inwentaryzacji lub w pomiarze zużycia: • aktywów trwałych • aktywów obrotowych b) spowodowanych zdarzeniami losowymi	010, 080 odpowiednie konta zespołu 4 771
2. Skierowanie roszczeń z tytułu niedoborów i szkód na drogę postępowania sądowego	244
3. Ujęcie roszczeń z tytułu niedoborów i szkód uznanych przez osoby odpowiedzialne (pracowników lub członków)	234, 247, 248
4. Kompensaty niedoborów z nadwyżkami	241
5. Rozliczenie niedoborów i szkód w przypadku nieustalenia przyczyn ich powstania	761
6. Zgłoszenie niedoborów i szkód do pokrycia przez towarzystwa ubezpieczeniowe	247, 248

Ewidencja szczegółowa do konta 240, prowadzona w pomocniczej księdze rachunkowej, powinna umożliwiać ustalenie niedoborów i szkód według składników aktywów i osób za nie odpowiedzialnych.

Konto 240 może wykazywać, w ciągu roku obrotowego, saldo Dt, które oznacza stan nierozliczonych niedoborów i szkód. Konto to nie powinno wykazywać salda na koniec roku obrotowego - podlegającego rozliczeniu w księgach rachunkowych danego roku.

KONTO 241 - „ROZLICZENIE NADWYŻEK”

Konto 241 - „Rozliczenie nadwyżek” służy do ewidencji księgowej i rozliczenia, powstałych w ciągu roku obrotowego, nadwyżek w składnikach aktywów trwałych i obrotowych.

Po stronie Dt konta 241 - „Rozliczenie nadwyżek” ujmuje się w szczególności następujące operacje:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Przeprowadzenie kompensat nadwyżek z niedoborami	240
2. Rozliczenie nadwyżek składników aktywów uznanych za zmniejszające koszty (błędy w ustaleniu rozchodów)	odpowiednie konta zespołu 4 lub konta: 010, 080
3. Rozliczenie nadwyżek składników aktywów nieznajdujących wyjaśnienia	760
4. Rozliczenie wartości ujawnionych nadwyżek środków trwałych: a) w przypadku ustalenia przyczyny wynikającej np. z braku rozliczenia budowy b) w przypadku nieustalenia przyczyny	010, 080 760

Po stronie Ct konta 241 - „Rozliczenie nadwyżek” ujmuje się w szczególności następujące operacje:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Stwierdzenie nadwyżek składników aktywów trwałych i obrotowych: a) środków trwałych b) środków trwałych w budowie c) materiałów, towarów i produktów d) gotówki w kasie	010 080 310, 330, 600 100, 101

Ewidencja szczegółowa do konta 241, prowadzona w pomocniczej księdze rachunkowej, powinna umożliwiać wyodrębnienie nadwyżek według ich tytułów.

Konto 241 może wykazywać, w ciągu roku obrotowego, saldo Ct które oznacza wartość ujawnionych, lecz nierozliczonych nadwyżek. Konto 241 nie powinno wykazywać salda na koniec roku obrotowego, podlegające rozliczeniu w księgach rachunkowych danego roku.

KONTO 242 - „DŁUGOTERMINOWE POŻYCZKI ZEWNĘTRZNE”

Konto 242 - „Długoterminowe pożyczki zewnętrzne” służy do ewidencji księgowej udzielonych i otrzymanych długoterminowych pożyczek zewnętrznych.

Po stronie Dt konta 242 - „Długoterminowe pożyczki zewnętrzne” ujmuje się udzielenie długoterminowych pożyczek zewnętrznych oraz spłaty pożyczek otrzymanych a w szczególności:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Ujęcie udzielonych pożyczek długoterminowych	130, 131
2. Naliczenie odsetek od udzielonych pożyczek długoterminowych w dniu, w którym zapadł termin ich płatności lub naliczanie odsetek z tytułu udzielonej pożyczki na dzień bilansowy, których termin płatności jeszcze nie zapadł	750
3. Spłaty pożyczek długoterminowych zaciągniętych	130, 131
4. Ustalenie dodatnich różnic kursowych przy spłacie zaciągniętej pożyczki długoterminowej w walutach obcych	750 (410 lub 080)
5. Ustalenie dodatnich różnic kursowych, na dzień bilansowy, w związku z zaciągniętą pożyczką w walutach obcych	750 (410 lub 080)
6. Odpisanie zobowiązań przedawnionych i umorzonych	760 (750)

Po stronie Ct konta 242 - „Długoterminowe pożyczki zewnętrzne” ujmuje się zaciągnięcia długoterminowych pożyczek zewnętrznych oraz spłaty pożyczek udzielonych a w szczególności:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Ujęcie zaciągniętej (otrzymanej) przez Jednostkę ZHP pożyczki długoterminowej i naliczonych odsetek; księgowanie równoległe w zakresie spłat rat pożyczki i odsetek: Dt konto 242, Ct konto 130, 131	130, 131, 751 (410 lub 080)

2. Odpisanie należności przedawnionych i umorzonych z tytułu udzielonej pożyczki długoterminowej (gdy nie dokonano ich aktualizacji)	761 (751)
3. Spłaty pożyczek długoterminowych przez pożyczkobiorców	130, 131
4. Naliczenie odsetek od zaciągniętych pożyczek długoterminowych (zarówno na dzień, w którym zapadł termin zapłaty jak i na dzień bilansowy)	751 (410 lub 080)
5. Ustalenie ujemnych różnic kursowych z tytułu zaciągniętej pożyczki długoterminowej w walutach obcych (zarówno przy spłacie jak i na dzień bilansowy)	751 (410 lub 080)
6. Ujęcie skutków finansowych udzielonych pożyczek następnie umorzonych, przedawnionych, nieściągalnych w przypadku niedokonania uprzednio ich aktualizacji	761 (751)

Ewidencja szczegółowa do konta 242, prowadzona w pomocniczej księdze rachunkowej (w zbiorze tworzącym pomocniczą księgę rachunkową), powinna zapewnić podział ujętych rozrachunków według udzielonych i otrzymanych pożyczek długoterminowych, z wyodrębnieniem pożyczek krajowych i zagranicznych.

Konto 242 może wykazywać równocześnie dwa salda. Saldo Dt oznacza stan należności z tytułu udzielonych pożyczek a saldo Ct stan zobowiązań z tytułu pożyczek zaciągniętych (otrzymanych).

KONTO 243 - „KRÓTKOTERMINOWE POŻYCZKI ZEWNĘTRZE”

Konto 243 - „Krótkoterminowe pożyczki zewnętrzne” służy do ewidencji księgowej udzielonych i otrzymanych krótkoterminowych pożyczek zewnętrznych, w tym jednostkom (od jednostek) organizacyjnym (ch) ZHP z odrębną osobowością prawną.

Po stronie Dt konta 243 - „Krótkoterminowe pożyczki zewnętrzne” ujmuje się udzielenie krótkoterminowych pożyczek zewnętrznych, w tym jednostkom organizacyjnym ZHP z odrębną osobowością prawną oraz spłaty krótkoterminowych pożyczek zewnętrznych zaciągniętych a w szczególności:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Ujęcie udzielonych pożyczek krótkoterminowych	130, 131
2. Naliczenie odsetek od udzielonych pożyczek krótkoterminowych w dniu, w którym zapadł termin ich płatności lub naliczanie odsetek z tytułu udzielonej pożyczki na dzień bilansowy, których termin płatności jeszcze nie zapadł	750
3. Spłaty pożyczek krótkoterminowych zaciągniętych	130, 131
4. Ustalenie dodatnich różnic kursowych przy spłacie zaciągniętej pożyczki krótkoterminowej w walutach obcych	750 (410 lub 080)
5. Ustalenie dodatnich różnic kursowych, na dzień bilansowy, w związku z zaciągniętą pożyczką krótkoterminową w walutach obcych	750 (410 lub 080)
6. Odpisanie zobowiązań przedawnionych i umorzonych z tytułu otrzymanych pożyczek krótkoterminowych	760 (750)

Po stronie Ct konta 243 - „Krótkoterminowe pożyczki zewnętrzne” ujmuje się zaciągnięcia krótkoterminowych pożyczek zewnętrznych, w tym od jednostek organizacyjnych ZHP z odrębną osobowością prawną oraz spłaty pożyczek udzielonych a w szczególności:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Ujęcie zaciągniętej (otrzymanej) przez Jednostkę ZHP pożyczki krótkoterminowej i naliczonych odsetek; księgowanie równoległe w zakresie spłat rat pożyczki i odsetek: Dt konto 243, Ct konto 130, 131	130, 131, 751 (410 lub 080)
2. Odpisanie należności przedawnionych i umorzonych z tytułu udzielonej pożyczki krótkoterminowej (gdy nie dokonano ich aktualizacji)	761 (751)
3. Spłaty pożyczek krótkoterminowych przez pożyczkobiorców	130, 131
4. Naliczenie odsetek od zaciągniętych pożyczek krótkoterminowych (zarówno na dzień, w którym zapadł termin zapłaty jak i na dzień bilansowy)	751 (410 lub 080)
5. Ustalenie ujemnych różnic kursowych z tytułu zaciągniętej pożyczki krótkoterminowej w walutach obcych (zarówno przy spłacie jak i na dzień bilansowy)	751 (410 lub 080)
6. Ujęcie skutków finansowych udzielonych pożyczek następnie umorzonych, przedawnionych, nieściągalnych w przypadku niedokonania uprzednio ich aktualizacji	761 (751)

Ewidencja szczegółowa do konta 243, prowadzona w pomocniczej księdze rachunkowej (w zbiorze tworzącym pomocniczą księgę rachunkową), powinna zapewnić podział ujętych rozrachunków według udzielonych i otrzymanych pożyczek krótkoterminowych, z wyodrębnieniem pożyczek krajowych i zagranicznych, w tym wg pożyczkobiorców i pożyczkodawców oraz jednostek organizacyjnych ZHP z odrębną osobowością prawną.

Konto 230 może wykazywać równocześnie dwa salda. Saldo Dt oznacza stan należności z tytułu udzielonych pożyczek a saldo Ct stan zobowiązań z tytułu pożyczek zaciągniętych (otrzymanych).

KONTO 244 - „ROSZCZENIA SPORNE”

Konto 244 - „Roszczenia sporne” służy do ewidencji księgowej należności stanowiących roszczenia sporne, zarówno w stosunku do osób materialnie odpowiedzialnych w Jednostce ZHP za niedobory i szkody w rzeczowych i pieniężnych składnikach aktywów jak i w stosunku do podmiotów gospodarczych z tytułu roszczeń z powodu nieprawidłowości w dostawach, robotach lub usługach.

Momentem powstania roszczeń spornych jest skierowanie sprawy na drogę postępowania sądowego a momentem ich wygaśnięcia - w szczególności uprawomocnienie się wyroku (orzeczenia) sądowego i ujęcia jego skutków.

Po stronie Dt konta 244 - „Roszczenia sporne” ujmuje się powstanie roszczeń spornych i zwiększenie ich wartości a w szczególności:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Skierowanie, pozwu z tytułu niedoborów i szkód, na drogę postępowania sądowego; ewentualna aktualizacja należności: Dt konto 761, Ct konto 250	240

2. Skierowanie pozwów w stosunku do odbiorców, dostawców, pracowników lub innych osób na drogę postępowania sądowego; ewentualna aktualizacja należności (roszczeń):	200, 201 lub 234, 247, 248, 249
a) Dt konto 761, Ct konto 250 - gdy roszczenie dotyczy podstawowej działalności statutowej, statutowej pożyczki publicznej lub gospodarczej oraz realizacji środków trwałych w budowie,	
b) Dt konto 850, Ct konto 250 - gdy roszczenie dotyczy zakładowej działalności socjalnej,	
c) Dt konto 771, Ct konto 250 - gdy roszczenie powoduje powstanie strat nadzwyczajnych	
3. Zwiększenie roszczenia o kwotę należnych odsetek ustawowych:	
a) gdy dokonano aktualizacji należności (roszczenia)	250
b) gdy nie dokonano aktualizacji należności (roszczenia)	750
4. Zwiększenie kwoty roszczenia o przypisane koszty postępowania sądowego (w przypadku sprawy wygranej w sądzie):	
a) gdy dokonano aktualizacji należności (roszczenia)	250
b) gdy nie dokonano aktualizacji należności (roszczenia)	750

Po stronie Ct konta 244 - „Roszczenia sporne” ujmuje się wygaśnięcie roszczeń spornych (przekształcenie ich w należności) a w szczególności:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Ujęcie zasądzonych roszczeń z tytułu niedoborów i szkód na rzecz Jednostki ZHP od pracowników (według prawomocnego wyroku)	234

1	2
2. Ujęcie oddalonych przez Sąd roszczeń w wysokości (według prawomocnego wyroku):	
a) kwot niedoborów lub szkód w wartości netto środków trwałych lub w cenie zakupu pozostałych rzeczowych składników aktywów - odpowiednio	250 (761)
b) różnic pomiędzy kwotami roszczeń a kwotą niedoborów obliczonych jak w punkcie a) odpowiednio	250 (761)
3. Przeniesienie równowartości zasądzonych roszczeń na rzecz Jednostki ZHP w stosunku do odbiorców i dostawców (zapis obejmuje kwotę roszczenia głównego wraz z przypadającymi kosztami postępowania sądowego i odsetkami za zwłokę)	200, 201, 247, 248
4. Oddalenie przez Sąd roszczeń Jednostki ZHP w stosunku do odbiorców i dostawców:	
a) dotyczących podstawowej działalności statutowej, statutowej pożyczki publicznej i gospodarczej oraz socjalnej, odsetek lub pożyczek, gdy uprzednio dokonano aktualizacji należności (roszczeń)	250
b) dotyczących podstawowej działalności statutowej, statutowej pożyczki publicznej i gospodarczej oraz socjalnej, odsetek lub pożyczek - gdy nie dokonano uprzednio aktualizacji należności (roszczeń)	761 lub 751 lub 850
c) dotyczących należności powodujących straty nadzwyczajne, gdy nie dokonano uprzednio aktualizacji należności (roszczeń)	771

Ewidencja szczegółowa do konta 244 prowadzona w pomocniczej księdze rachunkowej (w zbiorze tworzącym pomocniczą księgę rachunkową) powinna zapewniać podział roszczeń spornych według poszczególnych dłużników przeciw którym skierowano sprawę na drogę postępowania sądowego.

Konto 244 może wykazywać saldo Dt, które oznacza wartość roszczeń spornych na drodze postępowania sądowego.

KONTO 245 - „ROZRACHUNKI WEWNĘTRZNE”

Konto 245 - „Rozrachunki wewnętrzne” przeznaczone jest do ewidencji księgowej wszelkich rozrachunków i rozliczeń z tytułu przekazywania pomiędzy wewnętrznymi jednostkami organizacyjnymi Jednostki ZHP będącej osobą prawną składników środków trwałych, materiałów, towarów, produktów i usług oraz występowaniem w związku z tym rozliczeń pieniężnych; rozrachunki te mogą dotyczyć także wewnętrznych rozliczeń podatków: VAT i dochodowego od osób prawnych pomiędzy Jednostką ZHP a wewnętrznymi jednostkami organizacyjnymi nie uprawnionymi do bezpośrednich rozrachunków publicznoprawnych z tych tytułów^{*)}.

Po stronie Dt konta 245 ujmuje się równowartość przekazanych składników aktywów z jednej jednostki organizacyjnej do drugiej oraz równowartość dokonanych przelewów (wpłat) środków pieniężnych za otrzymane aktywa, jeżeli otrzymanie było odpłatne.

Po stronie Ct konta 245 ujmuje się równowartość otrzymanych składników aktywów z innej jednostki organizacyjnej (wewnętrznej) oraz równowartość wpływów środków pieniężnych za przekazane uprzednio składniki aktywów, jeżeli przekazanie było odpłatne.

Po stronie Dt konta 245 - „Rozrachunki wewnętrzne” ujmuje się w szczególności:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Ujęcie, w wewnętrznej Jednostce organizacyjnej ZHP, decyzji Kwatery Głównej/Komendy Jednostki (posiadającej osobowość prawną) dotyczącej otrzymania środków z funduszu rezerwowego	803
2. Przekazanie do innej wewnętrznej Jednostki organizacyjnej ZHP np. środków trwałych, materiałów, towarów handlowych, produktów	010, 310, 330, 600
3. Przekazanie środków pieniężnych innej wewnętrznej Jednostce organizacyjnej ZHP np. za składniki majątkowe otrzymane (uregulowanie zobowiązania):	
a) z kasy	100
b) z rachunku bankowego	130, 135, 136

Po stronie Ct konta 245 - „Rozrachunki wewnętrzne” ujmuje się w szczególności:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Ujęcie decyzji Kwatery Głównej/Komendy Jednostki ZHP o przyznaniu aktywów dla Jednostki wewnętrznej ZHP z funduszu rezerwowego	803

^{*)} Zasady korespondencji konta 245 z tytułu rozliczeń podatkowych ustalono na koncie 224 - „Rozrachunki wewnętrzne podatków w tym VAT”.

2. Otrzymanie np. środków trwałych, materiałów, towarów handlowych, produktów od Jednostki wewnętrznej ZHP	010, 310, 330, 600
3. Otrzymanie środków pieniężnych od Jednostki wewnętrznej np. za wydane materiały, towary lub aktywa trwałe	
a) do kasy	100
b) na rachunek bankowy	130, 135, 136

Ewidencja szczegółowa do konta 245, prowadzona w pomocniczej księdze rachunkowej (w zbiorze tworzącym pomocniczą księgę rachunkową), powinna wyodrębnić należności i zobowiązania Jednostki ZHP według tytułów rozliczeń z wewnętrznymi jednostkami organizacyjnymi, z którymi prowadzone są rozliczenia, w tym również z tytułu powstałych różnic w przekazaniu i odbiorze składników aktywów. Ewentualne różnice składników aktywów przekazanych - przejętych należy ujmować na specjalnie wydzielonym w tym celu koncie szczegółowym w ramach konta 245. Dalszy tok rozliczeń na wymienionym koncie zależy od charakteru i decyzji co do rozliczenia tych różnic.

Konto 245 może wykazywać zarówno saldo Dt jak i saldo Ct które, przy sporządzeniu bilansu zbiorczego danej Jednostki ZHP wzajemnie się znoszą.

KONTO 246 - „ROZRACHUNKI Z TYTUŁU POŻYCZEK Z Z.F.Ś.S.”

Konto 246 - „Rozrachunki z tytułu pożyczek z Z.F.Ś.S.” służy do ewidencji księgowej pożyczek udzielonych pracownikom Jednostki ZHP z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych na cele mieszkaniowe.

Po stronie Dt konta 246 - „Rozrachunki z tytułu pożyczek z Z.F.Ś.S.” ujmuje się w szczególności należności z tytułu udzielonych pożyczek:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Wyплаты lub przelewy środków pieniężnych, na podstawie odpowiednich decyzji w sprawie udzielenia z Z.F.Ś.S. pożyczek na cele mieszkaniowe; ujęcie ewentualnej refundacji środków pieniężnych: Dt konto 130, Ct konto 134	100, 130, 134
2. Naliczenie odsetek od udzielonych pożyczek	850
3. Ujęcie należności zasądzonych od pożyczkobiorcy wyrokiem sądowym po uprzednim skierowaniu sprawy do Sądu	244

Po stronie Ct konta 246 - „Rozrachunki z tytułu pożyczek z Z.F.Ś.S.” ujmuje się w szczególności spłaty, przez pracowników, uprzednio udzielonych pożyczek mieszkaniowych:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Spłaty udzielonych uprzednio pożyczek z Z.F.Ś.S. przeznaczonych na cele mieszkaniowe; ewentualna refundacja środków pieniężnych: Dt konto 134, Ct konto 130	100, 130, 134
2. Umorzenie uprzednio udzielonych pożyczek z Z.F.Ś.S.	850
3. Skierowanie sprawy do Sądu z powodu niespłacenia pożyczki przez pracownika	244
4. Spłaty ratalne pożyczek potrącane w listach płac pracowników	230

Ewidencja szczegółowa do konta 246, prowadzona w pomocniczej księdze rachunkowej (w zbiorze tworzącym pomocniczą księgę rachunkową), powinna zapewniać ustalenie stanu należności Jednostki ZHP z tytułu udzielonych pożyczek mieszkaniowych według poszczególnych pożyczkobiorców.

Konto 246 powinno wykazywać saldo Dt, które oznacza stan należności od pracowników z tytułu udzielonych pracownikom pożyczek z Z.F.Ś.S. na cele mieszkaniowe.

KONTO 247 - „POZOSTAŁE ROZRACHUNKI DŁUGOTERMINOWE”

Konto 247 - „Pozostałe rozrachunki długoterminowe” służy do ewidencji księgowej krajowych i zagranicznych należności i zobowiązań oraz innych rozrachunków długoterminowych, także pomiędzy jednostkami organizacyjnymi ZHP z odrębną osobowością prawną, np. Główną Kwaterą ZHP a chorągwiami z osobowością prawną, nie objętych ewidencją księgową na innych kontach rozrachunkowych, w tym do ewidencji księgowej rozrachunków związanych z zakupem i sprzedażą środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, długoterminowych aktywów finansowych, umów leasingowych, rozrachunków z tytułu sprzedaży i zakupu wierzytelności, zakupu i sprzedaży oraz emisji aktywów finansowych z tytułu otrzymanych dotacji lub subwencji na finansowanie działalności statutowej lub statutowej pożytku publicznego.

Po stronie Dt konta 247 - „Pozostałe rozrachunki długoterminowe” ujmuje się powstanie różnych należności długoterminowych, zwiększenia ich wartości oraz spłaty zobowiązań - długoterminowych a w szczególności:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Ujęcie decyzji w sprawie przyznania dotacji - subwencji otrzymanej na sfinansowanie lub dofinansowanie działalności statutowej albo statutowej - pożytku publicznego	710, 720, 730
2. Zarachowanie sprzedaży papierów wartościowych i innych aktywów finansowych - inwestycji	750
3. Polecenie przelewów potwierdzone wyciągami bankowymi stanowiące spłaty zobowiązań długoterminowych z tytułu zakupów aktywów trwałych	130, 131, 135
4. Polecenie przelewów z tytułu zakupów papierów wartościowych i innych aktywów finansowych	130, 131, 135
5. Ujęcie przychodów ze sprzedaży wierzytelności w cenie sprzedaży; księgowanie równoległe dotyczące:	750
a) przeniesienia do sprzedaży należności ujętej w księgach rachunkowych: Dt konto 751 (761), Ct konto 200	
b) wyksięgowanie ewentualnego odpisu aktualizującego należności przeniesionej do sprzedaży: Dt konto 250, Ct konto 751 (761)	
6. Ujęcie należnych odszkodowań wynikających z rozliczeń szkód losowych objętych ubezpieczeniem*);	010, 080, 310, 330, 500 - 551, 600 (620)

* Należne, lecz nieotrzymane odszkodowania (w rozliczeniu kasowym) wynikające ze strat poniesionych w aktywach trwałych, w części nie pokrytej odpisami amortyzacyjnymi i obrotowych - ujmowanych jako koszty uzyskania przychodów, należy do czasu ich wpływu kasowego ujmować po stronie Ct na koncie 845.

księgowanie równoległe, w zakresie dotyczącym:	
a) otrzymanych odszkodowań: Dt konta: 100, 130, 135, Ct konto 247	
b) rozliczonych w ciągu roku obrotowego szkód i otrzymanych odszkodowań - odpowiednio: Dt konto 771, Ct konto 770	
c) rozliczonych w ciągu roku obrotowego szkód nie związanych z ogólnym ryzykiem prowadzenia działalności - odpowiednio: Dt konto 761, Ct konto 760	
d) nie rozliczonych, na dzień bilansowy, szkód w kwotach przekraczających wysokość odszkodowań, których uzyskanie ocenia się za pewne i ujmuje na dzień bilansowy odpowiednio: Dt konto 771 (761), Ct konto 770 (760)	
7. Ujęcie należnych z PFRON i Funduszu Pracy zwrotów wynagrodzeń i kosztów ubezpieczeń społecznych pracowników; księgowanie równoległe w zakresie wpływu należnych środków pieniężnych: Dt konto 130, Ct konto 247 (228, 229)	230, 228, 229
8. Ujęcie wpłaconych wadium i kaucji; księgowanie równoległe w zakresie: a) uzyskanych zwrotów: Dt konta 100, 130, Ct konto 247 b) przypadłych wadium i kaucji: Dt konto 761, Ct konto 247	100, 130

1	2
9. Ujęcie błędów i pomyłek w wyciągach bankowych; sprostowanie uprzednio ujętych błędów w wyciągach bankowych: Dt konto 130, 137 i inne, Ct konto 247	130, 135 (i inne konta zespołu 1)
10. Odpisanie zobowiązań przedawnionych i umorzonych	760 (750)
11. Naliczenie należnych Jednostce ZHP odsetek ustawowych za zwłokę w regulowaniu należności	750
12. Korekta poniesionych kosztów wynagrodzeń i składek ZUS w wysokości otrzymanej refundacji np. z Funduszu Pracy lub PEFON w przypadkach, gdy nie jest znana wysokość refundacji w momencie sporządzania list płac	404, 405, 406
13. Naliczanie należnych Jednostce ZHP dywidend (brutto) od spółek	750
14. Naliczenie odsetek od należności długoterminowych w dniu, w którym zapadł termin ich płatności lub na dzień bilansowy	750
15. Ustalenie dodatnich różnic kursowych przy spłacie należności zobowiązań długoterminowych w walutach obcych	750 (410 lub 080)
16. Ustalenie dodatnich różnic kursowych od należności na dzień bilansowy	750 (410 lub 080)

Po stronie Ct konta 247 - „Pozostałe rozrachunki długoterminowe” ujmuje się powstanie zobowiązań długoterminowych z różnych tytułów i zwiększenia ich wartości oraz spłaty należności długoterminowych a w szczególności:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2

1. Ujęcie wpływu środków pieniężnych na rachunek bankowy z tytułu otrzymanej dotacji - subwencji na finansowanie działalności statutowej lub statutowej pożytku publicznego	odpowiednie konto zespołu 1
2. Ujęcie faktur VAT z tytułu zakupów środków trwałych, środków trwałych w budowie oraz wartości niematerialnych i prawnych: a) w cenie zakupu netto b) w kwocie VAT naliczonego do odliczenia	010, 020 ^{*)} , 080 221
3. Ujęcie nabycia środka trwałego według umowy leasingu finansowego ^{*)} : a) w wartości będącej podstawą umarzenia (amortyzowania) środka trwałego b) naliczenie odsetek lub opłat dodatkowych	010 751
4. Zarachowanie zakupów papierów wartościowych i innych aktywów finansowych	140, 030
5. Wpływy należności potwierdzonych wyciągami bankowymi z tytułu sprzedaży papierów wartościowych	130, 135
6. Ujęcie zakupów wierzytelności w cenie zakupu; księgowanie równoległe dotyczące ujęcia różnicy pomiędzy wartością nominalną a ceną zakupu; Dt konta: 200, 247, Ct konto 250	200, 247

1	2
7. Ujęcie zobowiązań wobec zakładów ubezpieczeniowych z tytułu składek dotyczących ubezpieczeń rzeczowych i osobowych; księgowanie równoległe w zakresie przekazania składek ubezpieczeniowych: Dt konto 247, Ct konta: 100, 130, 135	410
8. Ujęcie zobowiązań długoterminowych z tytułu dysponowania prawami wieczystego użytkowania gruntów; księgowanie równoległe w zakresie uregulowania zobowiązań: Dt konto 247, Ct konta: 130, 135	409
9. Ujęcie wyemitowanych przez Jednostkę ZHP dłużnych papierów wartościowych np. obligacji: a) w wartości rzeczywiście uzyskanej, b) w kwocie różnicy pomiędzy wyższą wartością nominalną a niższą sumą otrzymaną, c) w kwocie naliczonych odsetek od dłużnych papierów wartościowych; księgowanie równoległe w zakresie wykupu przez Jednostkę ZHP dłuższych papierów wartościowych: Dt konto 247, Ct konta: 100, 130, 135	100, 130 643 751
10. Ujęcie otrzymanych wadiów i kaucji; księgowanie równoległe w zakresie: a) przekazanych zwrotów: Dt konto 247, Ct konta 100, 130, b) przypadłych wadiów i kaucji uprzednio otrzymanych: Dt konto 247, Ct konto 760	100, 130
11. Ujęcie błędów w wyciągach bankowych; sprostowanie uprzednio ujętych błędów w wyciągach bankowych: Dt konto 247, Ct konta: 130, 135 i inne	130, 135 (i inne konta zespołu 1)

^{*)} W wartości brutto (netto - bez VAT)

^{*)} Ewidencja księgowa z tytułu nabycia środka trwałego wg umowy leasingu finansowego może być, ze względu na potrzeby związane z opodatkowaniem, rozwinięta w księgach pomocniczych na kontach szczegółowych

12. Odpisanie należności przedawnionych i umorzonych (gdy nie dokonano ich aktualizacji)	761 (751)
13. Naliczone przez kontrahentów odsetki ustawowe za zwłokę w regulowaniu zobowiązań	751
14. Ujęcie nabytych (otrzymanych) długoterminowych lub krótkoterminowych finansowych aktywów trwałych lub obrotowych	030, 140
15. Wpływ należnej Jednostce ZHP dywidendy (netto) ze spółek	100, 130
16. Ujęcie podatku dochodowego zapłaconego przez Spółkę przekazującą dywidendę (PK - polecenie księgowania)	226
17. Naliczenie odsetek od zobowiązań długoterminowych (zarówno na dzień, w którym zapadł termin zapłaty jak i na dzień bilansowy)	751 (410 lub 080)
18. Ustalenie ujemnych różnic kursowych z tytułu rozliczenia zobowiązań w walutach obcych (zarówno przy spłacie jak i na dzień bilansowy)	751 (410 lub 080)
19. Ujęcie skutków finansowych należności długoterminowych umorzonych, przedawnionych, nieściągalnych w przypadku niedokonania uprzednio ich aktualizacji	761
20. Potrącenie, w liście płac, pracowników należności osób trzecich i instytucji lub składek związków zawodowych, składek ubezpieczeniowych opłacanych przez pracowników, przelewów na rachunki oszczędnościowo-rozliczeniowe	230

1	2
21. Potrącenie rat pożyczek PKZP ujętych na liście wynagrodzeń pracowników	230
22. Ujęcie na liście płac pracowników należności za usługi zakładowej działalności socjalnej	230

Ewidencja szczegółowa do konta 247, prowadzona w pomocniczej księdze rachunkowej (zbiorze tworzącym pomocniczą księgę rachunkową), powinna zapewnić podział ujętych rozrachunków według ich rodzajów, według poszczególnych dłużników i wierzycieli, wyodrębnienie rozrachunków krajowych i zagranicznych.

Konto 247 może wykazywać równocześnie dwa salda. Saldo Dt oznacza stan należności długoterminowych a saldo Ct stan zobowiązań długoterminowych w tej grupie rozrachunków.

KONTO 248 - „POZOSTAŁE ROZRACHUNKI KRÓTKOTERMINOWE”

Konto 248 - „Pozostałe rozrachunki krótkoterminowe” służy do ewidencji księgowej krajowych i zagranicznych należności i zobowiązań oraz innych rozrachunków krótkoterminowych, także pomiędzy jednostkami organizacyjnymi ZHP z odrębną osobowością prawną, np. Główną Kwaterą ZHP, a chorągwiami z osobowością prawną, nie objętych ewidencją księgową na innych kontach rozrachunkowych, w tym do ewidencji księgowej rozrachunków związanych z zakupem i sprzedażą środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, długoterminowych aktywów finansowych, umów leasingowych, rozrachunków z tytułu sprzedaży i zakupu wierzytelności, zakupu i sprzedaży oraz emisji aktywów finansowych z tytułu otrzymanych dotacji lub subwencji na finansowanie działalności statutowej lub statutowej pożytku publicznego.

Po stronie Dt konta 248 - „Pozostałe rozrachunki krótkoterminowe” ujmuje się powstanie różnych należności krótkoterminowych, zwiększenia ich wartości oraz spłaty zobowiązań krótkoterminowych a w szczególności:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Ujęcie decyzji w sprawie przyznania dotacji - subwencji otrzymanej na sfinansowanie lub dofinansowanie działalności statutowej albo statutowej - pożytku publicznego	710, 720, 730
2. Zarachowanie sprzedaży papierów wartościowych i innych aktywów finansowych - inwestycji	750
3. Polecenie przelewów potwierdzone wyciągami bankowymi stanowiące spłaty zobowiązań krótkoterminowych z tytułu zakupów aktywów trwałych	130, 131, 136
4. Polecenie przelewów z tytułu zakupów papierów wartościowych i innych aktywów finansowych	130, 131, 136
5. Ujęcie przychodów ze sprzedaży wierzytelności w cenie sprzedaży; księgowanie równoległe dotyczące:	750
a) przeniesienia do sprzedaży należności ujętej w księgach rachunkowych: Dt konto 751 (761), Ct konto 200	
b) wyksięgowanie ewentualnego odpisu aktualizującego należności przeniesionej do sprzedaży: Dt konto 250, Ct konto 751 (761)	

1	2
6. Ujęcie należnych odszkodowań wynikających z rozliczeń szkód losowych objętych ubezpieczeniem*); księgowanie równoległe, w zakresie dotyczącym:	010, 080, 310, 330, 500 - 551, 600 (620)
a) otrzymanych odszkodowań: Dt konta: 100, 130, 136, Ct konto 248	
b) rozliczonych w ciągu roku obrotowego szkód i otrzymanych odszkodowań - odpowiednio: Dt konto 771, Ct konto 770	
c) rozliczonych w ciągu roku obrotowego szkód nie związanych z ogólnym ryzykiem prowadzenia działalności - odpowiednio: Dt konto 761, Ct konto 760	
d) nie rozliczonych, na dzień bilansowy, szkód w kwotach przekraczających wysokość odszkodowań, których uzyskanie ocenia się za pewne i ujmuje na dzień bilansowy odpowiednio: Dt konto 771 (761), Ct konto 770 (760)	
7. Ujęcie należnych z PFRON i Funduszu Pracy zwrotów wynagrodzeń i kosztów ubezpieczeń społecznych pracowników; księgowanie równoległe w zakresie wpływu należnych środków pie-	230, 228, 229

*) Należne, lecz nieotrzymane odszkodowania (w rozliczeniu kasowym) wynikające ze strat poniesionych w aktywach trwałych, w części nie pokrytej odpisami amortyzacyjnymi i obrotowych - ujmowanych jako koszty uzyskania przychodów, należy do czasu ich wpływu kasowego ujmować po stronie Ct na koncie 845.

nieźnych: Dt konto 130, Ct konto 248 (228, 229)	
8. Ujęcie wpłaconych wadiów i kaucji; księgowanie równoległe w zakresie: c) uzyskanych zwrotów: Dt konta 100, 130, Ct konto 248 d) przypadłych wadiów i kaucji: Dt konto 761, Ct konto 248	100, 130
9. Ujęcie błędów i pomyłek w wyciągach bankowych; sprostowanie uprzednio ujętych błędów w wyciągach bankowych: Dt konto 130, 136 i inne, Ct konto 248	130, 136 (i inne konta zespołu 1)
10. Odpisanie zobowiązań przedawnionych i umorzonych	760 (750)
11. Naliczenie należnych Jednostce ZHP odsetek ustawowych za zwłokę w regulowaniu należności	750
12. Korekta poniesionych kosztów wynagrodzeń i składek ZUS w wysokości otrzymanej refundacji np. z Funduszu Pracy lub PEFON w przypadkach, gdy nie jest znana wysokość refundacji w momencie sporządzania list płac	404, 405, 406
13. Naliczanie należnych Jednostce ZHP dywidend (brutto) od spółek	750
14. Naliczenie odsetek od należności krótkoterminowych w dniu, w którym zapadł termin ich płatności lub na dzień bilansowy	750
15. Ustalenie dodatnich różnic kursowych przy spłacie należności zobowiązań krótkoterminowych w walutach obcych	750 (410 lub 080)
16. Ustalenie dodatnich różnic kursowych od należności krótkoterminowych na dzień bilansowy	750 (410 lub 080)

Po stronie Ct konta 248 - „Pozostałe rozrachunki krótkoterminowe” ujmuje się powstanie zobowiązań krótkoterminowych z różnych tytułów i zwiększenia ich wartości oraz spłaty należności krótkoterminowych a w szczególności:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Ujęcie wpływu środków pieniężnych na rachunek bankowy z tytułu otrzymanej dotacji - subwencji na finansowanie działalności statutowej lub statutowej pożytku publicznego	odpowiednie konto zespołu 1
2. Ujęcie faktur VAT z tytułu zakupów środków trwałych, środków trwałych w budowie oraz wartości niematerialnych i prawnych: a) w cenie zakupu netto b) w kwocie VAT naliczonego do odliczenia	010, 020 ^{*)} , 080 221
3. Ujęcie nabycia środka trwałego według umowy leasingu finansowego ^{*)} : a) w wartości będącej podstawą umarżania (amortyzowania) środka trwałego b) naliczenie odsetek lub opłat dodatkowych	010 751

^{*)} W wartości brutto (netto - bez VAT).

^{*)} Ewidencja księgową z tytułu nabycia środka trwałego wg umowy leasingu finansowego może być, ze względu na potrzeby związane z opodatkowaniem, rozwinięta w księgach pomocniczych na kontach szczegółowych.

4. Zarachowanie zakupów papierów wartościowych i innych aktywów finansowych	140, 030
5. Wpływy należności potwierdzonych wyciągami bankowymi z tytułu sprzedaży papierów wartościowych	130, 136
6. Ujęcie zakupów wierzytelności w cenie zakupu; księgowanie równoległe dotyczące ujęcia różnicy pomiędzy wartością nominalną a ceną zakupu; Dt konta: 200, 248, Ct konto 250	200, 248
7. Ujęcie zobowiązań wobec zakładów ubezpieczeniowych z tytułu składek dotyczących ubezpieczeń rzeczowych i osobowych; księgowanie równoległe w zakresie przekazania składek ubezpieczeniowych: Dt konto 248, Ct konta: 100, 130, 136	410
8. Ujęcie zobowiązań krótkoterminowych z tytułu dysponowania prawami wieczystego użytkowania gruntów; księgowanie równoległe w zakresie uregulowania zobowiązań: Dt konto 248, Ct konta: 130, 136	409
9. Ujęcie wyemitowanych przez Jednostkę ZHP dłużnych papierów wartościowych np. obligacji:	
a) w wartości rzeczywiście uzyskanej,	100, 130
b) w kwocie różnicy pomiędzy wyższą wartością nominalną a niższą sumą otrzymaną,	
c) w kwocie naliczonych odsetek od dłużnych papierów wartościowych;	643
księgowanie równoległe w zakresie wykupu przez Jednostkę ZHP dłuższych papierów wartościowych: Dt konto 248, Ct konta: 100, 130, 136	751
10. Ujęcie otrzymanych wadiów i kaucji; księgowanie równoległe w zakresie:	100, 130
a) przekazanych zwrotów: Dt konto 248, Ct konta 100, 130,	
b) przypadłych wadiów i kaucji uprzednio otrzymanych: Dt konto 248, Ct konto 760	
11. Ujęcie błędów w wyciągach bankowych;	130, 136 (i inne konta zespołu 1)
sprostowanie uprzednio ujętych błędów w wyciągach bankowych: Dt konto 248, Ct konta: 130, 136 i inne	
12. Odpisanie należności przedawnionych i umorzonych (gdy nie dokonano ich aktualizacji)	761 (751)
13. Naliczone przez kontrahentów odsetki ustawowe za zwłokę w regulowaniu zobowiązań	751
14. Ujęcie nabytych (otrzymanych) długoterminowych lub krótkoterminowych finansowych aktywów trwałych lub obrotowych	030, 140
15. Wpływ należnej Jednostce ZHP dywidendy (netto) ze spółek	100, 130
16. Ujęcie podatku dochodowego zapłaconego przez Spółkę przekazującą dywidendę (PK - polecenie księgowania)	226
17. Naliczenie odsetek od zobowiązań krótkoterminowych (zarówno na dzień, w którym zapadł termin zapłaty jak i na dzień bilansowy)	751 (410 lub 080)
18. Ustalenie ujemnych różnic kursowych z tytułu rozliczenia zobowiązań w walutach obcych (zarówno przy spłacie jak i na dzień bilansowy)	751 (410 lub 080)
19. Ujęcie skutków finansowych należności krótkoterminowych umorzonych, przedawnionych, nieściągalnych w przypadku niedokonania uprzednio ich aktualizacji	761
20. Potrącenie, w liście płac, pracowników należności osób trzecich i instytucji lub składek związków zawodowych, składek ubezpie-	230

czeniowych opłacanych przez pracowników, przelewów na rachunki oszczędnościowo-rozliczeniowe	
21. Potrącenie rat pożyczek PKZP ujętych na liście wynagrodzeń pracowników	230
22. Ujęcie na liście płac pracowników należności za usługi zakładowej działalności socjalnej	230

Ewidencja szczegółowa do konta 248, prowadzona w pomocniczej księdze rachunkowej (zbiorze tworzącym pomocniczą księgę rachunkową), powinna zapewnić podział ujętych rozrachunków według ich rodzajów, według poszczególnych dłużników i wierzycieli, wyodrębnienie rozrachunków krajowych i zagranicznych.

Konto 248 może wykazywać równocześnie dwa salda. Saldo Dt oznacza stan należności krótkoterminowych a saldo Ct stan zobowiązań krótkoterminowych w tej grupie rozrachunków.

KONTO 250 - „ODPISY AKTUALIZACYJNE NALEŻNOŚCI”

Konto 250 - „Odpisy aktualizacyjne należności” służy do ewidencji księgowej odpisów aktualizujących (zmniejszających) należności Jednostki ZHP w kwotach uprawdopodobnionej nieściągalności oraz niekiedy zwiększeń należności np. z tytułu zasądzonych na rzecz danej Jednostki kosztów postępowania sądowego.

Po stronie Dt konta 250 - „Odpisy aktualizacyjne należności” ujmuje się w szczególności:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Odpisanie należności wskutek stwierdzenia ich nieściągalności, przedawnienia lub umorzenia	200, 230, 234, 242, 243, 247 ⁾ , 248
2. Ujęcie równowartości zasądzonych kosztów postępowania sądowego oraz zwiększeń należności z innych tytułów	760
3. Ujęcie równowartości części lub całości dokonanego uprzednio odpisu aktualizacyjnego należność w przypadku ustania przyczyny powodującej dokonanie odpisu - odpowiednio	760 (750), 770

Po stronie Ct konta 250 - „Odpisy aktualizacyjne należności” ujmuje się odpisy powodujące aktualizację wartości należności a w szczególności:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Dokonanie odpisu aktualizacyjnego wartość należności od dłużników postawionych w stan upadłości lub likwidacji w wysokości należności nie pokrytej gwarancją lub innym zabezpieczeniem	761, 771
2. Dokonanie odpisu aktualizacyjnego wartość należności w sytuacji oddalenia przez Sąd wniosku o ogłoszenie upadłości (w przypad-	761

⁾ W przypadku, gdy wartość uprzednio dokonanego odpisu aktualizacyjnego, ujętego na kontach: Dt konto 761, Ct konto 250 nie wystarcza na pokrycie odpisanej, wskutek stwierdzenia nieściągalności, przedawnienia lub umorzenia należności, to brakującą kwotę powinno się ująć na kontach: Dt konto 761, Ct konta: 200, 230, 234, 242, 243, 247, 248.

ku, gdy majątek dłużnika nie wystarcza na pokrycie kosztów postępowania upadłościowego):	751
a) w kwocie typowej należności	
b) w kwocie należności z tytułu sprzedaży papierów wartościowych lub sprzedaży należności	
3. Dokonanie odpisu aktualizacyjnego wartość należności zalegających lub kwestionowanych przez dłużników w kwotach nie pokrytych gwarancją lub innym zabezpieczeniem - odpowiednio	761 (751)
4. Dokonanie odpisu aktualizacyjnego wartość należności przeterminowanych lub nie przeterminowanych o znacznym stopniu uprawdopodobnienia nieściągalności - w kwotach wiarygodnie oszacowanych - odpowiednio	761 (751)
5. Dokonanie odpisu aktualizacyjnego należności w równowartości kwot podwyższających należności w stosunku do których dokonano uprzednio odpisu aktualizującego - w wartości tych kwot do czasu ich wpływu lub odpisania - odpowiednio	761 (751)

Ewidencja szczegółowa do konta 250, prowadzona w pomocniczej księdze rachunkowej (w zbiorze tworzącym pomocniczą księgę rachunkową), powinna zapewniać wyodrębnienie odpisów aktualizacyjnych należności według ich rodzajów oraz poszczególnych dłużników - w powiązaniu z odpowiednimi kontami rozrachunkowymi to jest kontem: 200, 201, 234, 242, 243, 247, 248.

Konto 250 powinno, w zasadzie, wykazywać saldo Ct które oznacza sumę korekt aktualizujących (zmniejszających) wartość należności. Konto to może wykazywać równoległe saldo Dt z tytułu korekt zwiększających wartość należności.

KONTA POZABILANSOWE

KONTO 290 - „NALEŻNOŚCI WARUNKOWE”

Konto 290 służy do ewidencji pozabilansowej wszelkich krajowych i zagranicznych należności warunkowych Jednostki ZHP. Na koncie tym ujmuje się w szczególności umorzone, w obowiązującym trybie, należności w stosunku do których nie zapadł jeszcze termin przedawnienia.

Po stronie Dt konta 290 ujmuje się należności warunkowe od momentu ich powstania, aż do chwili ich wygaśnięcia, np. na skutek przedawnienia.

Po stronie Ct konta 290 ujmuje się wygaśnięcie należności warunkowych.

Ewidencja szczegółowa do konta 290 powinna umożliwiać ustalenie należności warunkowych od poszczególnych kontrahentów, z wyodrębnieniem rodzaju działalności którego dotyczą oraz należności warunkowych krajowych i zagranicznych.

KONTO 291 - „ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE”

Konto 291 służy do ewidencji pozabilansowej wszelkich zobowiązań warunkowych Jednostki ZHP w stosunku do kontrahentów krajowych i zagranicznych.

Po stronie Dt konta 291 ujmuje się w szczególności wygaśnięcie zobowiązań warunkowych oraz nie uznanych przez Jednostkę ZHP roszczeń skierowanych przez kontrahentów, na drogę postępowania sądowego, np. z tytułu reklamacji lub dochodzonych kar, odszkodowań umownych i odsetek za zwłokę.

Po stronie Ct konta 291 ujmuje się zobowiązania warunkowe od momentu ich powstania, tj. otrzymania pozwu, aż do momentu ich wygaśnięcia, np. do chwili zapłaty kwoty roszczenia przez Jednostkę ZHP lub do chwili oddalenia roszczenia przez Sąd.

Ewidencja szczegółowa do konta 291 powinna umożliwiać ustalenie zobowiązań warunkowych w stosunku do każdego kontrahenta, według rodzajów transakcji których dotyczą z podziałem na zobowiązania warunkowe krajowe i zagraniczne.

KONTO 292 - „WEKSLE OBCE DYSKONTOWANE LUB INDOSOWANE”

Konto 292 służy do ewidencji pozabilansowej weksli obcych przekazanych innym kontrahentom - indosowanych lub dyskontowanych w Banku.

Po stronie Dt konta 292 dokonuje się zapisu z tytułu wygaśnięcia zobowiązań z chwilą wykupu weksla.

Po stronie Ct konta 292 dokonuje się zapisu z tytułu przekazania weksla obcego indosowanego lub dyskontowanego - kontrahentowi.

Ewidencja szczegółowa do konta 292 powinna zapewniać ujęcie każdego weksla obcego odrębnie.

KONTO 293 - „WEKSLE GWARANCYJNE”

Konto 293 służy do ewidencji pozabilansowej weksli gwarancyjnych, wystawionych przez nabywców towarów i usług przy sprzedaży ratalnej. Weksel gwarancyjny znajdujący się w posiadaniu sprzedawcy, stanowi zabezpieczenie należności, które podlegają w szczególności ratalnym spłatom.

Po stronie Dt konta 293 dokonuje się wyksięgowania, uprzednio zaewidencjonowanych wartości weksli gwarancyjnych po całkowitej spłacie wszystkich rat przez nabywców np. towarów lub usług.

Po stronie Ct konta 293 ujmuje się wartość nominalną otrzymanych weksli gwarancyjnych, które pozostają w ewidencji Jednostki ZHP do czasu całkowitej spłaty ostatniej raty należności pozabilansowej albo całkowitego spłacenia wszystkich rat przez np. nabywców towarów lub usług.

Ewidencja szczegółowa do konta 293 powinna uwzględnić imienne ujęcie każdego weksla z uwzględnieniem jego wartości oraz podaniem daty ostatniej spłaty ratalnej.